

౩౦౯౯౫౦

వతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 7.

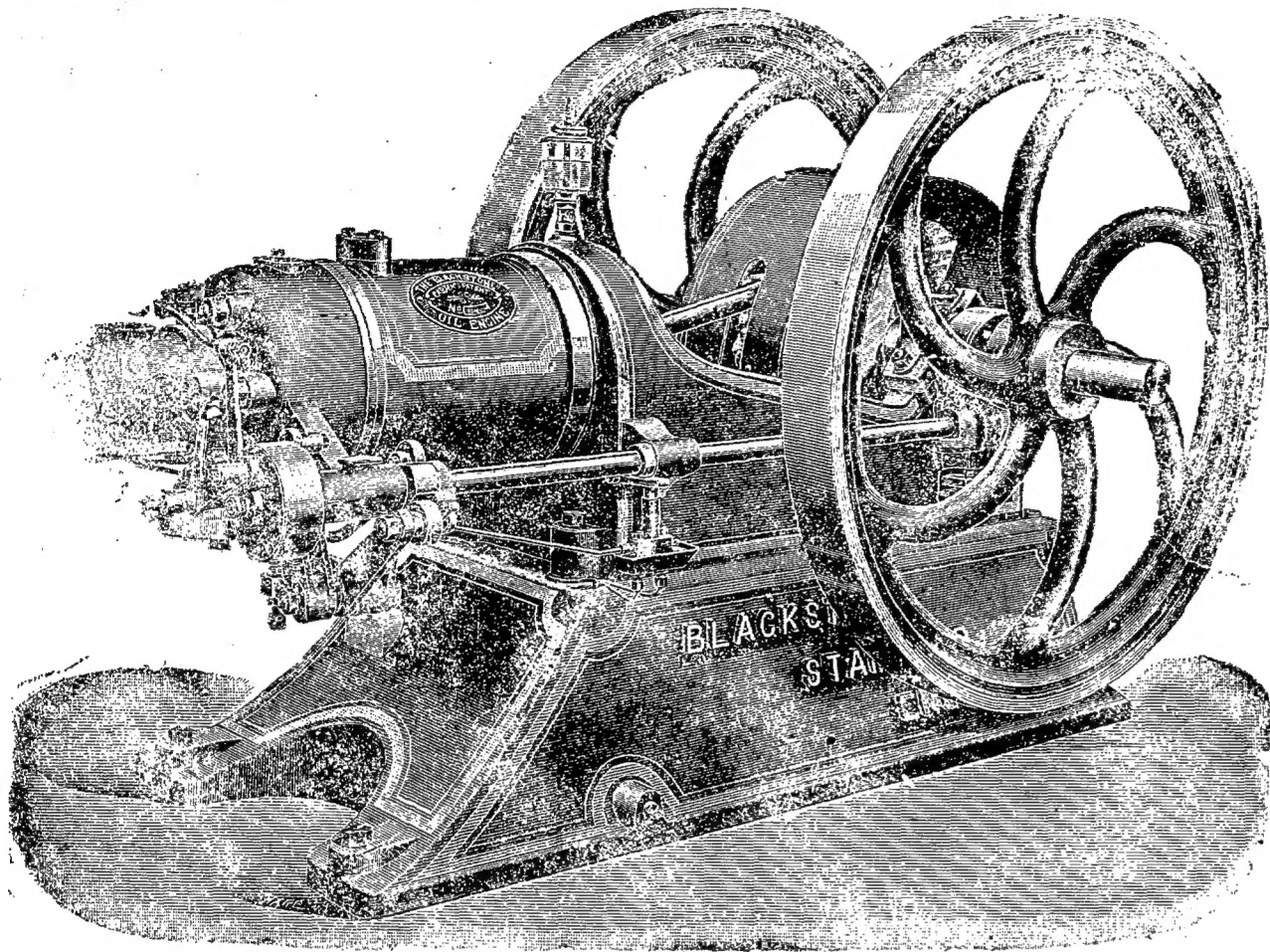
సంపుటము. ౭

చెన్నపట్టణము 1920 వ సం॥రం సెప్టెంబరు నెల 29 తేది బుధవారము

No. 150.

సంచిక ౧౫౦

రాష్ట్రనామ సంవత్సర భాద్రపద బహుళ ద్వితియ ౨.

బ్లాక్ స్టాను ఆయిల్ ఇంజనులు.

వికసనములు, ప్రాచీన ఆయిల్ ఇంజనుల చతురతను నుకటించి వనరులను తయారు చేయుటకు వీలగును.

ఈ రాష్ట్రములో అనేకమైన బ్లాక్ స్టాను ఇంజనులు వనితయమున్నవి. అవి మౌనులను మునిగి పోయినవి. భూమిమీద నివారములను ధరలను నేటి మాకు వ్రాయుడు.

సోలు ఏజంట్లు:

మార్షలు నన్ను & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్.

1800

ఇండియా

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, రంజాపూరు

గొప్ప పట్టు వర్తకశాల.

నెం. 9, 10, 11,

రటన్ జిజార్ రోడ్,

మదరాసు.

చల్లారాం

గైయాన్ చందుగారి

వట్టు పొయిలు,
వట్టు వర్తింగులు,
వట్టు కోటింగులు,
వట్టు చీరలు,
వట్టు దోవతులు,
వట్టు రిబ్బన్లు,
వట్టు కాటెన్లు,
వట్టు చేరుమాట్లు,
వట్టు టైయిలు,
వట్టు క్రీపులు

నాణ్యమునకు, ధరలకు

25 నెలలకు పైగానే

ప్రఖ్యాతి గడించినది.

దయచేసి గవనింపుడు:

జేరములేదు. ఒకేమాట

ఒకే క్రమమైన ధర

1890 వ సం॥రమున స్థాపితము.

టెలిఫోను నెం 776

టి. సి. యార్.

710

పరిమళానంద నస్యము.

నెం. 1 టేబుల్ (24 కు) 0-14-0, 2. సి. ఖర్చు 0-8-0
12 టేబుల్ కు 2-8-0 ,, ,, 0-8-0

మేలైన మద్రాసు సాదానస్యము.

నెం. 1 టేబుల్ (24 కు) 0-14-0, 2. సి. ఖర్చు 0-8-0
నెం. 1 టేబుల్ (120 కు) 2-8-0, 2. సి. ఖర్చు 1-0-0

టి. సి. నాగలింగప్ప అండు కంటెనర్,

4 రంగులకాగిత, పొక్కులకాగిత పాస్తా, మద్రాసు.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమున కార్యకలాపముల పొందుటకు స్వా
భావికమైన కొన్ని విధముల అనునయములను నే కలు
గించుచున్నది. ఈ ఉచిత పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గ
మున కలుగజేసి కఠినపాశ్చర్యము, దృఢగాత్రమున, ఆ
యుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము యివామగా
నియమమున. రాష్ట్రవ్యాప్తము చేయి కలిపి కంటెనరు
నందున ప్రాచుర్యము.

(219)

వైద్యశాస్త్ర మనిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆర్యసంగ్రహశాల, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కావలెను

ప్రేమి లోపరుకళండరి (తెయినింగు గల
ఉపాధ్యాయులు శ్యామలాధర్మసాతశాలకు గావల
యును. వనిని గోరువారు గుణగణంబులను వెలు
పుచు నీక్రింది చిరునామాకు ధరఖాస్తులను జంపు
కొనవలయును.

మ్యూజింగు: " శ్యామలా " ధర్మసాతశాల,

C/o పోస్టు మాస్టరు,

విడుమాల పోస్టు, మచిలీపట్టణము.

అమృతాంజనం డిపోవారి జోష ధారయమునందు అమృతాంజనం, తామరలైలము, మోహినిలైలము, దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోపదములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి. కావలసినవారు పేరులాగున తెప్పించి చూడవచ్చును. పేరులాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

అంతయు పొడిగాక పాల ఆహారమై యున్నది.

మొత్తము

మొత్తము

After the good night kiss
baby will enjoy his sleep
if you have given him

NESTLE'S FOOD

A Complete Milk Food
You simply add water and boil

Fifty Years of Building Better Babies

నీళ్లతోకలిపి వచ్చుచేయుము.

వర్తమానమునందున్న యిక్కడ నయోదుచేయుబడిన
వారికి వ్రాసిన నుచితముగా సంపుడుతు.

NESTLE FOOD CO
P. O. 306
CALCUTTA.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ - సంవత్సరాది సంచికలు

ఇది ఆంధ్ర ప్రదేశ్ తరపున ప్రతి ఉగాదిని వెలుబడును.

ఇదివరకు 11 సంచికలు ముద్రింపబడి, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి అలంకరించుచున్నది. వీనియందు భారతదేశములోని అనేక ప్రముఖుల చరిత్రములు చిత్రములతోను, ముద్రాపిత పాటలు, కవితలు, నాటకములు, చిత్రములు, విజయవాణిని చిత్రములతో సహా వెలుబడుచున్నవి.

ముఖ్యముగా ప్రఖ్యాత ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రముఖులచే వ్రాయబడి, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు చెందినవి. 1916-17-18 వ సంవత్సరములలో జరిగిన విశాఖ జాతీయ చరిత్రము యుద్ధవిజయ చిత్రములతో వివరముగా ముద్రింపబడియున్నది. మరియు దేశమునకు సంబంధించిన అనేక విషయములు వివరముగా తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్రతి సంచికయందును ఆయా సంవత్సరమునకు సంబంధించిన గ్రంథములను గలగలమున్నది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చరిత్రమునకు సంబంధించిన కొద్దికాలమునందు ఇతరులచే గ్రంథములు 1-2 లక్షలకు పైగా. ఒక పేజీలకు సంబంధించినవియు మిగిలినవియు కొంతవారికి తెలియకపోయినందున ఇచ్చేదము.

మేనేజరు, ఆంధ్ర ప్రదేశ్, పోస్టాఫీసు నెం. 212, మదరాసు.

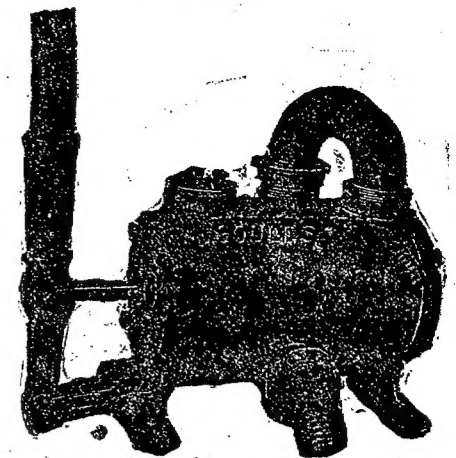
మీ కవనసరముయినచో

మొత్తమునందున్నట్లుగాని కరగి పోతపోయినట్లుగాని కవనములు గురించియు, దీర్ఘ, ఇరుగుపొరుగులు, వంశములు వంశముగ వంశజుడైన కేసులు కోణములుగా మున్నట్లు ఇరుగుపొరుగులు ఇంకను వివిధమైన ఇనుక సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంటెన్టినాటితోనే సంగతిసంకర్షముల నలనా వాలోచించవలసివచ్చును. వీరు సామానులను దుక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటగోను కోరి సంతకముగాని నాటకములలో నరసరాజులతోను గొప్ప పేరు వ్రాసినవాడు.

విశాఖము - ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ
శాక్ ఇండియా ఇంజనీయర్లు లిమిటెడ్, రిహాలెటెడ్ సెం 55కి రు,
289 మదరాసు

(ప్రతి గ్రామమునందు గోడనప్పుడు ఈ ప్రకటనకు కూడా మదహరింప గోరుచున్నాము.)

The Best Hand Pump for every Service.

3'5" Cylinder, 2 in. suction and discharge
Capacity 2000 gallons per hour. Double acting. Easy working. Simple construction Portable. For depth less than 25 ft. Force 50' or more. Extremely useful for domestic gardening or irrigation purposes.
Correspondence invited in English.
For price and particulars apply to
Limaye Bros.
71, Apollo Street, Fort, BOMBAY.

649 నమ్మకము 1842

బంగారు, వెండి, రత్నములు
నగలును, ఇతర వస్తువులును
వాటిని యిచ్చిన భూమిని వైశాఖ ఇత్యదులు
ఉమ్మడి-రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
25, ప్రెసాబిట్యన్ రోడ్డు, మదరాసు.
వకలు వాక్యముగాను, భూమిని దేవుని నుండి పుర
అనుభవముతోనే విక్రయించుటకు సిద్ధులము. వయో
కున లేనవాటిని అమ్మివేయుటగా ఆర్జున సేనకు ఆయా
కోటి ఇవ్వవచ్చును. ఏకసారి ఆర్జున ఇచ్చి వకలు తయారు
కావినప్పుడు వలక మా ముఖ్యం కలెక్టరేట్ కువచ్చును.

అలిజరైన్ రెడ్ వేస్ట్
and
సిన్ తెటిక్ ఇన్ డిగ్ వేస్ట్

జర్మనీలో ముక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందిన మిస్టర్ లూసియస్ అండు బ్రెన్సింగు కంపెనీ వారిచే తయారు చేయబడినవి. తమగమ ఈ క్రింది దిగు నుతి దాచులకు వ్రాసి పంపించుకొనుడు.
Chari & Ram, Post Box No. 38.
East Gate, Madura.

PAUSE!

REFLECT AND CONSIDER

Don't try costly experiments—by spending time and money—by wasting years going in the wrong direction. Start right, continue right and finish right. Drugging, probing and doctoring as expensive, troublesome and old fashioned. They can never cure Deafness, Ringing Noises in the Ears, Headaches, Catarrh, Sore Throats, Asthma Influenza, Hay Fever &c. &c. The only safe and

BEST COURSE

Is a resort to the world famous *Actina*, a purely Natural Treatment, which has made its Mark and created a Name for it in the whole length and breadth of India, Burma and Ceylon. It is priced at Rs. 25-8 only, V.P.P. charges extra, but to quote, Mr. S.M.A. Answari, Officer Incharge P.W.D., Bastar State (C.P.), one of its thousands of admirers "Indeed I am not prepared to part with this tiny instrument for lacs of rupees, if I were not to get another", it is worth its weight in diamonds even. Write, ere you forget, if really interested, to *Actina* (A.P.) Dealer in the East, Bataia (India) for its illustrated 100 pages.

Free Booklet. (B)

గిరి బ్రదర్లు, స్టేషనరీ, ట్రెజరీ, మద్రాసు

లాలా లజపతిరాయగారి యువన్యాసము

ఈ నెల 27 వ తేదీని లాహోరునగరమున యిండి
యకు అసోసియేషను వారు బ్రాహ్మణసోదరుల శత శత్రువులు
చేసిరి. శత్రువు పెక్కుమంది కట్టిరి. లాలా లజపతిరాయగారి
యభ్యుదయించిరి. (బ్రిటిషువారు శత్రువులను నమ్మి
కము మిత్రవాదుల కింకన కలదు. కాని జాతియవారులకు లా
లగారి హోయినది. గాననే వారు క్రతువులతో నన్ని సంబం
ధములను వదలుకొనుటయే కర్తవ్య మని నిశ్చయించిరి. ఇండి
యా దేశమున సంవిధానము (కునిట్టిబ్రాహ్మణుడు) తేదగిన సం
విధానములను మని శాంతిభావమును కలపెట్టుటకే పీట
లేదు. అనుభూతికమును స్వభావమును బట్టినుండ దొరతనము
కలన స్వభావము కలది. దొరతనమునకు కల
అధికారమున వారు నివర్తి ముల్లంకయైన విధువ నంగీకరింతురు.
ప్రజలు బరిమిని గ్రహించుటలేనేగాని తేదగిన ప్రజల కట్టికాధ
ములు కలుగదు. అధినివేషము లన్నియును దానిట్లు బలవంత
ముననే యింగ్లండు దొరతనమువారనుండి స్వతంత్రాధికార
మును లాగుకొనెను. ఇండియా దేశమున (బ్రిటిషు వారిచే) లన
చరిత్రము మొదటినుండియు కదలరకును విజయమును భవాన
పారణము చేసి విడిచియు చేయుచున్నది. అంగ్లదేశమున శత్రువు
వక్షపాతు లగును త్రువులు కొలదికుండిగలరు. కాని వారి వాద
మరణ్యురదనము. కంగరాష్ట్ర విభజనాంశమున కంగ
రాష్ట్రమును చాలవరకు సఫలమనోర్ధు లైరి. వారిబలవంత
ముననే విభజనమును దొరతనమువారు రద్దుపరచిరి. అట్లుయును
కలనమువారికి కంగలమునకు శత్రువులు చేయుదురని కంగ
రాష్ట్రమువారు రిక్తయాశల నొందుచుండుట కదుకోచనియును.
మూల క్రాత్రిగారి శత్రువులను అధికారులు నిరాకరించిన కట్టు
కాత్రిగారిచర్య ఆక్షేపణియుగా నున్నది. కాత్రిగారుండుల
కాగ్రహమును చెందకుండనే యుండదగినది. ఆగ్రహమును చెంది
లేని గంగధరము వారిని ఆనునదిగదగినది. కాత్రిగారి క్రవరస
బడిపిల్లవాని నదవడిక ననునదిగదగినది. పిల్లవాడు మొదట బడికి
పోవని మారముచేసి వివరము పెట్టుకొంత లాటింగునే
యన్ని బడికి పోవునట్లు కాత్రిగారు చేసిరి. కాత్రిగారి
కట్టు వారత్యంత గౌరవము కలదుగాని యీ విషయమున
నేను వారి నాక్షేపించు వుండజాలను. ననవార నిరాకరణ
విభానమంతయునుగూడ నుద్బోధకమును క్రొత్తమునై యున్న
ది గాని ఆచరణ సాధ్యములు గానిది కొన్నికలువు. ఈవిధాన
మాచరణసాధ్యము కాదని యిండియా దేశసంధ్యమును పార్ల
మెంటు సభ్యులు నగు నొక ప్రముఖుడు ప్రాసినలేఖ నేజీ వాడు
తేరినది. పంజాబురాష్ట్రవాదుల విషయమున మాత్రము ప్రస్తుత
స్థితియందు సహాయనిరాకరణము ముఖ్యకర్తవ్యము. పంజాబు
దారులములకును భిలాభతులకనుమానమును ప్రతిక్షిప్తముగామును
మా నియోజకాధికారులను పరిత్యజించుచున్నా మని పంజాబు
రాష్ట్రమువా రందరకు ప్రేరణగా నిలిచి కలక దగును.
స్వాతంత్ర్యకొరకు పంజాబురాష్ట్రవాదు లెవరైన నియోజకం
బడగోరదనని వారికి వోట్లు లభించుట దుష్కరమగునట్టి ఆ
ప్రేరయన నియోజకంబడగోరదనని వారికి వోట్లు నియ్యల
దని నేను ప్రజలను హెచ్చరించెదను. క్రతువుధ్యా విభానము
జాతియవారి వివాదకరము గాని ఆ విభానము 100 ఏండ్లనుండి
అములులో నున్నదిగాన మనము జాతీయపాఠశాలలను నెల
కొల్పవరకును దానిని పరిత్యజించుటలేదు. అయినను గంధి
గారు చెప్పినట్లు "ఆర్డర్స్ కాలే జి" ల ను
మాత్రము వెంటనే బహిష్కరింప దగినది. ఈ కాలేజీలో
చాల హానికరములు. పాఠశాల లంత హానికరములు గావు.
గతకర్నము పంజాబునిద్యార్థులు దీరకరముగా వరాధూతు
లైరి. ఆ వరాధనమునకు లెట్లు సహించెదరు. విద్యార్థులు
రాజకీయములలో పనిచేయగోరదని వారనలే రాబడిలేదు. వచ్చి
లేని గతకర్నమునందుకలె వరాధనమునకు పాఠశాల కా
గుదదు. శత్రువువాదులు వృత్తినివదలలేనని మహాత్మాగాంధీ
గారు నూనించిరిగాని ఈ కర్నము లాహోరుశత్రువుకాత్రి
కళాశాలలో క్రొత్తగా చేరినవారి సంఖ్య మిక్కిలి హెచ్చు
గానున్నది. గంధిగారి విజ్ఞప్తి కట్టి క్రతువుత్రరము చాల
కలవంతునది. ఇంతవరకును (బ్రిటిషు వారు శత్రువు
ప్రియులను విశ్వాసముతో మనము మెలిగితిమి. అడుగడుగు
నకును నరాధనింజబడితిమి. అందువలన మనకు వారియందు
గల విశ్వాసము పూర్తిగా తొలగి నహోరు నిరాకరణమునకు
గడగితిమి. ప్రజలు యిండియానిగ్రహమును విషయ విజయ
మును క్రమశిక్షను అభ్యసించవలెను. స్వాతంత్ర్య ఫలపూర్తి
కెంతటి త్యాగమైనను భుజము కాబాలదని లజపతిరాయగారు
చెడిరి.

హిందీప్రచార, హిందీప్రచారము.

11

वह पुरुष इस संसारमें धन्य है जिसको देश
सेवा की लगन हो। कौन ऐसा है जो मौतके मुखसे
बच सकता है? कौन ऐसा है जिसको संसारका
पेश्वर नहीं छोड़ जाना है। कौन ऐसा है जो यहां
सदा बैठा रहेगा? एक न एक दिन हम सबको
एकही मार्गसे जाना है। इस नाशवान संसारमें उस
पुरुषका जीवन धन्य है जिसने अपना सब कुछ देश
सेवामें लगा दिया हो। ऐसा पुरुष केवल अपना
जीवन सफलही नहीं करता बल्कि दूसरों को भी
मार्ग दिखलाता है। उसके जीवनमें एक अद्भुत
शक्ति आ जाती है। उसके मुंहसे निकले हुए शब्द
दुसरों में जान फूँक देते हैं। उसका नाम पावन
करनेवाला हो जाता है। उसके जीवनकी कथायें
शिक्षाप्रद हो जाती हैं। उसका यश अपनेही देशमें
नहीं, द्वीपद्वीपांतरों तकमें फैल जाता है। सब लोग
उसका सम्मान करने लगते हैं। सारा संसार ऐसे
पुरुषका हृदयसे अभिनन्दन करता है। जहां जहां वह
जाता है, जहां जहां वह रहता है वे स्थान उसके स्पर्शसे
पवित्र हो जाती हैं। जिन मनुष्योंके साथ वह जराभी
वार्तालाप करता है वे भी उसके संगसे तर जाते हैं।

తెలుగున అనువాదము.

వహ పురుష ఇస్ సంసార్ మే ధన్య హై జిస్కో దేశ
సేవ కి లగన హో. కౌన్ యో హై జో మౌత్ కే
ముఖ సే బచ్ సక్తా హై. కౌన్ యో హై జో సన్
సార్ కా పేశ్వర్ నహీ ఛోడే జానా హై. కౌన్ యో
హై జో యహే సదా బైతా రిహేగా? ఏక్ న ఏక్ దిన్
హమ్ సబకో ఏక్ హీ మార్గ సే జానా హై. ఇస్ నాశవాన్
సంసార్ మే ఉస్ పురుష కా జీవన్ ధన్య హై. జిస్ నే
అప్నా సబ్ కుచ్ దేశ సేవ మే లగా దియా హో. యో
పురుష కేవల్ అప్నా జీవన్ సఫల హీ నహీ కరతా. బల్కి
దుసరో కో బీ మార్గ దిఖలాతా హై. ఉస్ కే ముంహ్ సే
నికలే ఉయే శబ్ద దుసరో మే జాన్ ఫుంక్ దేతే హై. ఉస్
కా నామ్ పావన్ కర్నే వాలా హో జాతా హై. ఉస్ కే జీవన్
కథాయే శిక్షాప్రద హో జాతీ హై. ఉస్ కా యశ
అప్నే హీ దేశ మే నహీ, ద్వీపద్వీపాంతరలో తక్ మే
బైతా హై. ఉస్ లో జిస్ సమ్యక్ కర్నే లగ్ తే
హై. సారా సంసార్ అస్ పురుష కా స్పర్శ సే పవిత్ర
హో జాతీ హై. జిన్ మనుష్యోకే సాథ్ వహ జరాబీ
వార్తాలాప్ కరతా హై వే బీ ఉస్ కే సంగ సే తర జాతే హై.

తెలుగు అర్థము.

ఆ మనుజుడు ఈ ప్రపంచములో ధన్యుడు. ఎవనికి
దేశసేవ లగించునో. ఎవడున్నాడు మృత్యు ముఖమునుండి
తప్పకొన గలవాడు? ప్రపంచపు విశ్వర్యము వదలకుండ నుండు
వారెవరు? ఇక్కడనే సదా ఉండగల వారెవరు? ఒక
నాడు కావచ్చు నొకనాడు మన కందఱికి ఒక క్రోధనే
పోవలసి వచ్చును. సోపంతమైన ఈ ప్రపంచములో ఆ పురు
షుని జీవనము ధన్యము. ఎవడు తన కలిగిన దాని దేశసేవ
కర్పించెనో. ఇట్టివాడు తన జీవనమును మాత్రమే సఫలము
చేయుటలేదు. కాని ఇతరులకుగూడ మార్గమును చూపించు
చున్నాడు. అతని జీవనములో నొక అద్భుత శక్తి వచ్చు
చున్నది. అతని నోటినుండి వెలువడు మాటలు ఇతరులకు
జీవము నిచ్చుచున్నది. అతనిపేరు పవిత్రకర మగుచున్నది. అతని
కీర్తి కేవలము తన దేశమునందే కాదు, ద్వీపద్వీపాంతరముల
వలెను వ్యాపించుచున్నది. అందఱు నతనిని సమ్మానింప
బూనుచున్నారు. ప్రపంచ మంతయు నిట్టి పురుషుని మనః
పూర్వకముగా ఆభిషేకించుచున్నారు. అతడు ఎచ్చెచ్చటికి
పోవునో, ఎచ్చెచ్చట పనించునో, అస్థానములు అతని సంస్ప
ర్శముచేత పవిత్రములు అగుచున్నవి. ఏ మనుష్యులతో కూడ
నతడు కొంచెమైన వార్తాలాపమును చేయుచున్నాడో వారును
అతని సాంగత్యమున కలించుచున్నారు.

స్టీమరులు.

రెవెన్యూ నిలువ యున్నవి.

చెన్నై పురి సప్తంబరు 29-న తేది

స్టీమరులు	చెన్నై పురి ఏజంట్లు	బయలు పయన	గేరు పయన	నెట్ టన్నేజీ
సిటీ ఆఫ్ బర్మింగ్ హామ్	బెన్సు కంపెనీ	మ్యూయన్	రంగూను	27
జనరల్ డిగ్లొంట్	జి.డబ్ల్యు.కంపెనీ	లివర్ పూ	కలకత్తా	—
బంగాళా ఇటోలా	లివ్ కంపెనీ	రంగూను	రంగూను	20
తాంగా	"	కలకత్తా	కలకత్తా	—
	జి. డబ్ల్యు. కంపెనీ	లివర్ పూ	కలకత్తా	27

రాజ్ పు స్టీమరులు

స్టీమరులు	చెన్నై పురి ఏజంట్లు	బయలు పయన	చెన్నై పురి వద్ద వారే చేరు పయన	నెట్ టన్నేజీ
అమాగిసర్ మార్క్	బెన్సు కంపెనీ	బొంబాయి	కలకత్తా	24
పాక్ వెలు	జి.డబ్ల్యు.కంపెనీ	లండను	కలకత్తా	—
కాన్ కెట్	జి.డబ్ల్యు.కంపెనీ	రేవు	నల్లరా	25
కాన్ మెక్ కెట్	"	"	కలకత్తా	14
హెమ్	అలబాందరు	బొంబాయి	బొంబాయి	12
టిస్టా	లివ్ కంపెనీ	ప్రెయిస్టు	ప్రెయిస్టు	—
సిటీ ఆఫ్ బర్మింగ్ హామ్	బెన్సు కంపెనీ	మ్యూయన్	రంగూను	1
కలకత్తా	"	కలకత్తా	లండను	8
నెంబా	"	లండను	కలకత్తా	12
నాసిరా	లివ్ కంపెనీ	కలకత్తా	లండను	9
అల్పిన్	బెన్సు కంపెనీ	కలకత్తా	మ్యూయన్	25
భారత్	లివ్ కంపెనీ	రంగూను	ప్రెయిస్టు	4

వారావరణ స్థితి

1920 నా సప్తంబరునెల 29-న తేది బుధవారము

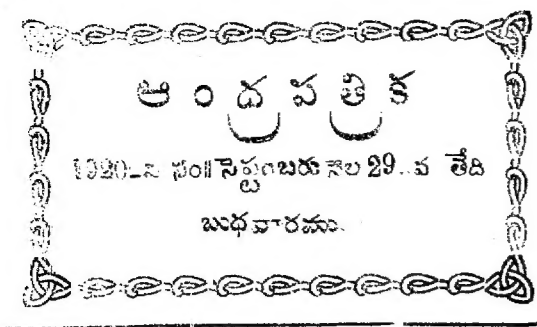
తెలంగాణ ప్రాంతములు	తేలిక గరిష్ఠ గరిష్ఠ	తేలిక గరిష్ఠ గరిష్ఠ	తేలిక గరిష్ఠ గరిష్ఠ	తేలిక గరిష్ఠ గరిష్ఠ	తేలిక గరిష్ఠ గరిష్ఠ
గోపాలపూరు	98.0	89.9	...	25.86	81.22
విశాఖపట్టణము	92.5	86.8	...	12.92	24.84
రాజ్ గాడే	95.8	87.2	...	22.87	28.88
బందరు	98.1	88.7	...	18.68	25.09
గుంటూరు	100.9	98.2	...	19.70	28.67
నెల్లూరు	100.1	90.7	...	6.71	18.06
మద్రాసు	99.8	89.2	...	6.67	17.17
హైదరాబాదు	94.8	88.5	...	19.86	26.85
అనంతపురము	94.8	85.0	...	11.46	18.15
బళ్లారి	90.1	92.6	...	14.51	18.35
కర్నూలు	95.8	85.9	...	8.81	20.89
కడప	96.0	87.4	...	16.55	20.78
తెంగుళూరు	85.8	76.8	...	19.91	24.51
నెల్లూరు	95.4	85.0	...	12.84	24.84
నీలము	91.7	81.7	76.2	26.12	26.67
కోయంబట్టూరు	92.7	82.5	...	8.15	9.59

ఎవ్వరు బార్లను.

అట్టిగు వారావరణకాత్రిము.

శేషద్వైతము శేషాతర్థముగలవానికి యిది తెలుసు నేమనఁ
బాంధిని చూచునను కలుగజేయును. రక్తమును శుభ్రమునను
చూచుట కటుత్థమును, శేషమునను బలమును బాంధియొ
నిచ్చును. శ్రీ పురుషులకు అత్యాశ్చర్యకరము లగు అహో
తానూములు కలిగించి బాంధత్వసౌఖ్యము నమకూర్చి బహు
సంపదమునందుంచు పరమమనఃస్థితియ యిదియే. ఈ రాజాస్థి
తమును నేనించిన వృద్ధాశ్రయమునకించి, మిక్కిలిబలమును, వీర్య
వృద్ధిని, యాశనసౌఖ్యమును, సంతానప్రాప్తిని, ఆయుర్యృద్ధిని
కలిగించుటయేగాక పునరత్వమును వాచ్చిండును. దక్షి 1-కి
మా 2 అం బి. పి. ఖచ్చ అ 4 అం. (విజ 2288 వార 714)
పి. ఆర్. జనార్దనసామయను, కుంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

ప్రస్తుతస్థితి

ప్రస్తుతస్థితిగూర్చి లాహోరునగరమునందు లజపతిరాయిగారిచ్చిన యుపన్యాసము నేటి తుది వార్తలలో గాననగును. సహాయనిరాకరణముకన్న వేరుసాధన మీసమయమున లేదని లాలా లజపతి రాయిగారు సూచించిరి. నూతనోద్యమముపై, లజపతిరాయిగారి యభిమానము రాను రాను గాఢమగుచున్నదని కనుగొనవచ్చును. మితవాదు లకు చిట్టి యు న్యాయముపై విశ్వాసము గలదు. జాతీయవాదులకు విశ్వాసము దొలగిపోయినది. పాలకులు బుద్ధిపూర్వకముగ నధికారమును ప్రజల కొసగుటలేదు. కాన్స్టిట్యూషన్ అనునదిహిందూ దేశమున లేనపుడు, తదనుగుణ్య మగు ఆంగ్లన కర్త ముండదు. అందుచే, సహాయనిరాకరణమే శరణ్యమని లజపతిరాయిగారు నుడివీరి. వంగదేశీ యులు నిరంతరాదోళనము మూలమున, దేశ విభాగమును రద్దుజేయింపగలిగిరి. కాని పంజాబు విషయమై ప్రభుత్వమువారు న్యాయము సలిపెద రని, వంగదేశీయులలో నికను కొండలు విశ్వా సము జూపుట, లజపతిరాయిగారికి వింతగనున్నది. క్రీనివాసశాస్త్రిగారు గూడ, సహాయనిరాకర ణము నవలంబింపవలసి వచ్చెను. తన పంజాబు తీర్మానము నిరాకరింపబడగనే, శాస్త్రిగారు మిగి లిన తీర్మానముల నుపసంహరించుకొనిరి. అంత టితో శాసనసభను విడిచివచ్చిన బాగుండెడిది. అటులగాక, శాసనసభలో జరిగిన చర్చలో తిరిగి వెంటనే పాల్గొనిరి. ఇట్టిచర్చ ఆగడముజేసెడి బడి పిల్లవాని చర్చను పోలియున్నదని, లజపతిరాయి గారు వెలుపుచున్నారు. శాస్త్రిగారు నేర్పుకొనిన పాత మెద్దియు లేదు. సహాయనిరాకరణోద్యమ మును నిరసించుటతో, వీరిపుడు కాలము గడుపు చున్నారు. సహాయనిరాకరణకార్యక్రమమంతయు, మంచిదే, ఉద్బోధకరమయినదే, యని లజపతి రాయిగారు తలచుచున్నారు. దాని విలువ ఎంత యయిన నుగలదు. కాని, కార్యక్రమములోని కొన్నియంశములు ప్రస్తుతాచరణయోగ్యములు గావని, లజపతిరాయిగారు తిరిగి సందియము జూపుచున్నారు.

లజపతిరాయిగారికి గల సందియములు త్వర లో మాసిపోవు నని తలచెదము. సాధ్యము, అసా ధ్యము, అను పదములు మన నాయకులచే ఇచ్చ వచ్చినటుల వాడబడుచున్నవి. విశ్వాసమువలన, కొండలనయినను తలక్రిందుల జేయవచ్చునను విష యము వీరికి గోచరించుటలేదు. కాలచక్ర మతి వేగమున బరుగిడుచు, కని విని ఎరుగని వింతలు ప్రపంచమునం దుద్భవించుచుండ, ఏవిషయ మయినను సాధ్యముగాదని నిర్ధారణజేయుటకు ఏలుండు నా? ముప్పుదికోట్ల భారతీయు లేపని దలపెట్టిన కెరవేరదు? వీరిలో వైకమత్య మేదియని యడుగ వచ్చును? హిందూమహమ్మదీయసఖ్య మిప్పటి యంత దృఢముగ నిదివరకెన్నడయినను గలదా? రెండు మతములవారు చేతుల గలిపినపుడు, ఎట్టి సన్ని సాధించుటకు ఏలుండదు? కాంగ్రెసు సభపై దేశములో నింతటి యభిమాన మిదివరకెన్న యను ప్రబలియుండలేదు. కాంగ్రెసు సభాదేశము నను

సరించి, ఎందరు తమ అభ్యుద్ధిత్వమును మానుకొనుట లేదు? ఎందరు తమ వృత్తులను విసర్జించుటలేదు? నూతనోద్యమారంభమునందింతకన్నను ప్రోత్సాహ ముండుటకు సాధ్యమా? ప్రస్తుతోద్యమము ఇతర యుద్యమములవంటిది గాను శుష్కోపన్యాసముల తోను, తీర్మానములతోను ఇది యంతరింపదు. త్యాగము నెల్లరును గనుపరుపవలయును. త్యాగ మున కొడబడుట సులభ సాధ్యముగాదు. అట్టి స్థితిలో ఒకరు త్యాగము చూపుచో, ఇతరులలో త్యాగభావము గుడుగును. అంతియగాని, ఎల్లరును సంసిద్ధు లయినగాని, కొన్నియంశము లాచరణ యోగ్యములు గావనుట, విశ్వసనీయము గాదు. దేశముకొరకు పలుశ్రమలకు లోనై దేశసేవకై జీవితము నంతను ధారబోసిన లజపతిరాయివంటి వారు, ప్రజలలో నఖండవిశ్వాసమును గలిగించు టకు బదులు సంశయము జూపుట, మిగుల శోచ నీయము. ఆదర్శవాదులై, ఆదర్శములకొరకు జీవి తము ధారబోయు చున్న వారెవరయినను సరియే ప్రజాశక్తిని గూర్చి శంకించుటగాని, కేవలము స్థూలదృష్టితో ప్రస్తుత సమస్యను పరికించుట గాని, అసాధ్యము.

పార్లమెంటు సభ్యు లొకరు లజపతిరాయి గారికొక లేఖను వ్రాయుచు, సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమము ఆచరణయోగ్యము కాదనియు, పంజాబు ప్రజలు మాత్రము సహాయనిరాకరణము గా విం చుట న్యాయమే ననియు వ్రాసిరట. పంజాబు, ఖలాఫాత్ విష యములందు జరిగిన అన్యాయమునకు అసమ్మతి జూపుటకై, పంజాబు ప్రజలు శాసనసభలనుబహిష్కరింపవలయు ననియు, ఇందుకు విరుద్ధముగ నెవ రయినను శాసనసభలలో బ్రవేశించుచో, వారి కాపదవి లభింపకుండ సర్వప్రయత్నములును చేయబడు ననియు, లజపతిరాయిగారు నుడివీరి. వీరి దృష్టి ఒక్క పంజాబు వైసనే నిలిచియుండ నేల? పంజాబునకు గలిగిన కష్టము లితరులవి గావా? పంజాబు దురంతముల గూర్చి, ఇతరులు మూకీభావము వహించుట లజపతిరాయి గారి కష్టమా? వంగదేశ విభజన సమయమున హిందూ దేశమంతయు తోడ్పడలేదా? పంజాబులో శాసన సభలు బహిష్కరింపబడి, ఇతర ప్రదేశములందు శాసనసభలు నిండియుండుచో, హాస్యాస్పదముగ నుండదా? ఇటులనే మహమ్మదీయుల కాపద వాటిల్లి, వారు శాసనసభలలో బ్రవేశింపనిచో, హిందువులు ప్రవేశించుట ఛర్మమా? ఖలాఫాత్ సమస్య అఖలభారతసమస్య గాదా? ఇక స్వరా జ్యసమస్య భారతీయు లెల్లరకును సంబంధించిన దని అంగీకరింపక దప్పదు. ఈ మూడింటి కొర కును, సహాయనిరాకరణకార్యక్రమ మవలంబించు నపుడు దానిని ఒకప్రదేశమువా రాచరణలోబెట్టిన చాలునా? లజపతిరాయి గారి సంకుచితదృష్టి సంతృప్తికరముగ లేదు. జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనలు విలసిల్లినగాని, ప్రస్తుత విద్యాప్రతిష్ఠాపనములను బహిష్కరించుటకు సాధ్య పడదని లజపతిరాయి గారునుచున్నారు. కాని లజపతిరాయి వం టి నాయకులు జాతీయవిద్యాప్రతిష్ఠాపనములను నెల కొల్లుటకు దలపెట్టిన ఈకార్య మవలీలగ జరు గును. ఆర్థ్య కళాశాలలను ఇప్పుడే బహిష్కరింప వచ్చునని లజపతిరాయిగా రంగీకరించుచున్నారు.

ఇవి చేసినంత నష్టమును పాతశాలలు గావించుటలేదని వీరి యభిప్రాయము. ఇందుకు కారణ మెద్దియో తెలియదు. విజాతీయవిద్యవలన గలిగెడి నష్టములు పాతశాలలలోనే ప్రారంభమగును. విత్తులేనిది చెట్టు మొలవదు. ప్రస్తుతవిద్యావిధాన మంతయు మారి, జాతీయవిధానము దానిస్థానము

నాకమింపవలయును. పంజాబులో నిదివరకే జాతీయవిద్యా ప్రతిష్ఠాపనలు చురుకుగ బనిచేయు చున్నవి. గురుకులములలో స్వాప్యమగు జాతీయ విద్యగఱపబడుచున్నది. వాని నికను బలపరుచు టకు తరుణమిపు డాసన్నమయినది. తగిన ప్రయ త్నముల నలుపుచో, జాతీయవిద్య విషయమై పంజాబుకన్న దేశమునకు సరియగు మార్గము జూపురావచ్చి మింకొకటుండబోను. బెంగుళూరు లో జాతీయవిద్యా ప్రతిష్ఠాపనము నెలకొల్పబడి నది. ఉత్సాహముతో పని ప్రారంభమయినది. నూటికిబైగ విద్యార్థులు గలరు. ఆంధ్రజాతీయకళా శాలా నిర్వాహకు లీతరుణమున తమ యత్నా హితీయము జూపవలెను. ఆంధ్రదేశమునం దన్ని భాగములలోను జాతీయవిద్య వ్యాపించునటుల జూడవలయును. ప్రభుత్వసహాయము నేమాత్రము పొందక, జాతీయవిద్యను స్వతంత్రముగనడుపుటకు వీలగునని నీరుకనుబడిచి కాంగ్రెసు తీర్మానమునెర వేరునటుల కృషిసలుపుట యావశ్యకము. ఆంధ్రు లీ త రు ణ మున, జాతీయవిద్యా వ్యాపనమునకు యూని, ఆంధ్రజాతీయకళాశాలా ప్రయోజనము విస్తరించునటులతోడ్పడవలయును. నూతనోద్యమ వ్యాప్తిగూర్చిగాని విషయము గూర్చిగాని సందే హము జూపబనిలేదు. స్వాతంత్ర్యమును సంపా దించుట కెట్టి త్యాగముయినను విశేషమని ఎంచ గూడదని, లజపతిరాయిగారు హెచ్చరించు చున్నారు. లజపతిరాయిగారి సంశయములు త్వర లో వీడుననియు, వీ రీయుద్యమము నుత్సాహము మీర నడిపెదరనియు విశ్వసంపవచ్చును. గాంధీ, లజపతిరాయిగార్లవంటి నాయకులు పూనినపుడు, దేశము త్వరలో గమ్యస్థానము జేరకుండునా?

మృషావాదము.

(cont)

బర్మాడుహాలును ఐ. సి. యన్ గారు ఇండియా పత్రికలో నిలుల వ్రాయుచున్నారు:

“నూతనశాసనసభలలో బ్రవేశించి, అధికా రులకు తోడ్పడి సంస్కరణములను జయప్రదము గావింపవలయునని, రాజ్యాంగవేత్తలు పార్లమెంటు సభలలోను వెలుపలను ప్రోత్సాహపరచిరి. భార తీయులును అధికారులును కలసిపనిచేయవలయును. ఉభయులును దేశలాభముకొరకై కలసి పని చేయ వలయును. ఈ సలహా వినుటకు బాగుగను దేశా భిమానపూరితముగను కాన్పింపవచ్చును. కాని, తోడ్పాటున అనుభవముబట్టి అర్థ మేమి? ఆంగ్ల దేశము తోడ్పాటును బాగుగ పరీక్షించినది. యుద్ధసమయములో నన్ని పక్షములవారును ప్రభు త్వమునకు తోడ్పడవలయు నని, హెచ్చరింపబడ లేదా? యుద్ధాంతమున గూడ, ఇట్టి హెచ్చరిక తిరిగి గావింపబడలేదా? తోడ్పాటుయొక్క పర్యవ సాన మేమయ్యెను? నిరంకుశుడగు మంత్రి, కీలు బొమ్మ బోలు పార్లమెంటుసభ, రాజకీయప్రాతి కూల్యము, ఫలితములు. విదేశములందు, జాతీయ ద్రోహము, అవమానము, కాటకము, రక్తపాత ము. ఇంటిలో, మితితేని పొరబాటులు, ప్రజలు భరింపలేని పన్నులు. ఇందుకు దోడుగ పార్లమెం టు అధికారమును తొలగించెడి లేబరు కార్యసం ఘము బయలుదేరుట మిగుల అశుభసూచకము. సహకారమువలన, పార్లమెంటుసభ నాశనమగు టయు, విప్లవము గలుగుటయు, సంభవింపగలవు. సహకారమువలన, నష్టమే గవ్వట్టుచున్నది. వ్యక్తు లకు నిరంకుశాధికార మొసగును. వారు దేవతలగు దురు. వీరు ప్రజలచే నెన్నుకొనబడినను, కొలది మంది పలుకుబడి గల వారేచే నెన్నుకొనబడినను, నిరంకుశు లయ్యెదరు. బలహీనులగువారు, బలవం

తు లగువారికి తోడ్పడుటచే, నష్టమే గలుగును బలహీనులు తమధర్మమును పరిత్యజించెదరు. వారి కోర్కెలు వెనుకకుబడును. తుదకు రాజకీయముగవీరి పక్షము నశించును. ఆంగ్ల దేశమునకునష్టము గలిగించిన తోడ్పాటు, హిందూ దేశమునకు ముక్తిని ప్రసాదించునా? ఇంగ్లండుకువలెనే హిందూ దేశమునకు పరిస్థితులు ఉపద్రవకరముగనున్నవి. పార్లమెంటరీ జీవితమునం దిది ప్రవేశించును. ఇట్టి తరుణమున తోడ్పడవలసిన పక్షము లేవి? ఒక పక్షమున, ప్రజాపరిపాలన మన కంటగింపు జూపుచు భారతీయులని విశ్వాసము లేక, పైనికునివై నాధార పడెడి, అధికారు లుందురు. వేరొక పక్షమున, సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము గోరెడి భారతీయు లుందురు. క్రొత్తవిధానముక్రింద, అధికారులకే ఎక్కుడు ప్రాబల్యముగలదు. రెండు పక్షములకును సామాన్యవ్యవస్థ ఏమి గలదు? కర్జును ప్రభువుగారును, స్మిల్లీగారును, కలసి పనిచేయుచు రనుకొనుడు. ఒకరికి ఎందు మంచి కనుబడునో వేరొకరికి చెడుగు గనుబడును. ఒకరికి నూతనస్వర్గముగ గనుపించునది, వేరొకరికి ప్రళయముగ గనుపించును. మితవాదులు, అధికారులకు తోడ్పడుచో, అధికారులు వారిని లోబరచికొందురు. కొంత కాలము వారి కున్న తోడ్పాటములు లభింపవచ్చును. కాని, సాలెగూడులో బడిన ఈగలవలె, కదలినకొలదియు అధికారులవలలో వీరు చిక్కుకొందురు. భారతీయులకు నిజాధికారము ప్రాప్తించినపిమ్మట, వీరి కెక్కడను స్థాన ముండదు. ఇక దాగుడుమూతలతో బనియేమి? భయము విశ్వాసము, ప్రజాపరిపాలనము ఒకజాతిపరిపాలనము, దేశభక్తి నిరంకుశత్వము, కలసి పనిచేయువు. హిందూ దేశమున ఈ శక్తులు ఒండాంటి నెదుర్కొనుచున్నవి. సిద్ధాంతములలో గల ముఖ్య భేదమును, సందిగ్ధవాక్యములు గాని, గంభీరపదములు గాని, తాడు బొంగరములేని భావములు గాని మరుగుపరుపజాలవు. హిందూ దేశ మేమార్గము ననుసరించునో ఇప్పుడే నిర్ణయించుకొనవలెను."

మదరాసు శాసనసభ

నిన్నటిదినము మదరాసు శాసనసభ గూడినది. ప్రారంభవిద్యాశాసనము గూర్చి చర్చ యారంభమయ్యెను. ప్రారంభవిద్యను పరిపాలించుటకు, స్థానికసంఘముల కధికార ముండవలయును గాని, ప్రత్యేకమండలవిద్యాసంఘము నేర్పరుచుట నష్టదాయక మని, ప్రజాప్రతినిధులు చెప్పిరి. కాని వారి సలహా పాటించబడలేదు. ప్రారంభవిద్యయందు సాంకేతికవిద్య గూడ జేర్పబడవలయు నని, గా. వేంకటపతిరాజు గారు గోరిరి గాని, వారి కోర్కె నిరాకరింపబడెను. మండలవిద్యాసంఘమునకు అధ్యక్షులు తప్పక ఎన్నికొనబడవలయు నని వేంకటపతిరాజుగారు గావించిన సవరణ సయితము నిరాకరింపబడెను. ఈ సందర్భములబట్టి, నూతనశాసన మెంత సంకుచితముగ నుండునో గనుగొనవచ్చును. గా. కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు సభకు హాజరు గానందులకు వారు సహాయనిరాకరణ వాదులు గాబోలు నని, గా. లయెనల్ దేవిదుసను గారు ఆక్షేపించిరి. కాని సభకు హాజరై శ్రమ దీసికొనుచున్న వారు సూచించిన సవరణలు ఒకటి వెంట వేరొకటి నిరాకరింపబడుచున్నపుడు, రాని వారు చింతింప నక్కరలేదు.

క్రిశ్ణమలగు ఆయుర్వేద మార్తాండ, భిషజ్జుగి, పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారు.

క్రిశ్ణమలగు వైద్యరత్న పండిత

డి. గోపాలాచార్యులుగారు

సుప్రసిద్ధ ఆయుర్వేదభిషగ్వరు లగు వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారు నేటిదినము ఉదయమున 5 గంటలకు రాచకురుపు మూలమున చెన్నపురిలో స్వగృహమున చనిపోయి రని తెలుపుట కేంతయు విచారము గలుగుచున్నది. వారముదినములనుండి మాత్రమే వీరు వ్యాధిబాధితులై యుండిరి. వీరికి, చనిపోవుసరికి వయస్సు 49 వత్సరములు మాత్రమే. ఇట్టి యకాలమరణమువలన ఆంధ్రదేశమునకే గాక హిందూ దేశమున కంతకును గొప్పనష్టము వాటిల్లిన దనుటకు సందియము లేదు. ఆయుర్వేదవైద్య పునరుద్ధరణమునకు వీరు అమూల్యమగు సేవను జేసిరి. తమ, ధనమును, శక్తిని, జీవితమును, వీరిపనికై ధారబోసియుండిరి. ఆంధ్రులలో నింతటి నిరంతర కార్యదీక్షాపరు లరుదుగ నున్నారు. ఆయుర్వేదకళాశాలను స్థాపించి, ఆయుర్వేదవిద్యనువీరు వ్యాపింపజేయుచుండిరి. వీరు సంస్కృత వైద్యగ్రంథములను కొన్నింటిని భాషాంతరికరించి, ఆంధ్రులకు మహాప్రకారము గావించిరి. ఇంతియగాక ధన్వంతరి యను పుస్తక నతిసమర్థతో నడుపుచు, అమూల్యవిషయములను ప్రచురించు చుండిరి. వీరిచే దయారూపియబడిన ఔషధములు దేశమందంతటను వాడబడుచున్నవి. ఉత్తర హిందూస్థానమునందు వీరియెడ శ్రారవ ముధికముగ గలదు. ఆయుర్వేదచుహాసభల కనేకములకు వీరి ధ్యక్షత వహించిరి. అఖిలభారత ఆయుర్వేదమహాసంఘమున వీరు పరిశ్రమలలో నెక్కుగ నుండిరి. ఆంగ్లవైద్యమున వారితేరినవారు గూడ, వీరియెడ శ్రారవము జూపుచుండిరి. ఇతర జాతీయోద్యమములపై వీరికి సానుభూతి మెండుగ గలదు. శక్తి వంచనలేక వీరు అన్నిటికిని ధనసహాయము జేయుచుండెనారు. వీరు వివిధపక్షములవారిచేతను, వివిధసంఘములవారిచేతను సమానముగ శ్రారవింపబడు చుండిరి. ఆయుర్వేదవైద్యమునకు ప్రభుత్వమువా రెంత నిరుత్సాహము గనుబడినను, వీరేమాత్రము జంకక సహజ మగు మట్టుదలతో తాము తలపెట్టిన పనిని కొనసాగించు చుండిరి. ఆచార్యులగారి ప్రయత్నములు ఫలప్రదము లగుచున్నవి. ఆయుర్వేదముపై దేశములో నభిమానము గలిగినది. తమ కార్యదీక్షచే, ఆంధ్రుల శ్రారవము నాచార్యులవారు హిందూ దేశమున నిలువజెట్టగలిగిరి. వీరు బందరు వాస్తవ్యులు. మైసూరులో

వైద్యవిద్యను సంస్కృతమును నభ్యసించిరి. వీరు భోజనమును వర్జించి ఫలహారమును మాత్రము గావించి, ఆడంబరరహిత మగు జీవితమును గడపుచు, ప్రాశీనసాంప్రదాయములను నిలువజెట్టిరి. వీరికి గల ఆయుర్వేదమార్తాండ, భిషజ్జుగి, వైద్యరత్న, ఇత్యాది బిరుదములే, వీరి గొప్పతనమును చాటుచున్నవి. వీరి మరణమువలన, ఆయుర్వేద వైద్యాభివృద్ధికి తీరనికొరత వాటిల్లినది. వీరి జీవితమును చిరకాలము స్మరింపవలయు ననిన, వీరేపనికై తమజీవితమును ధారబోసిరో, ఆపని శాశ్వతముగ కొనసాగునటుల ఆంధ్రులును తదితరులును కృషి సలుపుట ధర్మము.

వివిధ గాత్రాలు

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపు అధ్యక్షి:— మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపు స్థాపకులలో నొకడైన కర్ణాటక రాజుండైన యు. శత్యమాన్ గారు మృతులైనారు.

ఒక సవరణ:— ఈనెల 17వ తేదీ కర్ణాటక రాజు డి. వ. శివరావు గారి ఆర్జనా చలామణి అని యాక్షి. దానిని రాజు ఆర్. వ. చలామణి అని చదువుగా ప్రార్థితులు.

మదరాసు ఆరోగ్యము:— 25వ తేదీలో మరణముల జాబితాలో మొత్తము 80.7 మరు మృత్యువ చుపోయిరి. దానికి వెంటవారములో 88.1 మరు మరణములు. 4 గురికి మహాదికము జన్మించి 8 గురు చనిపోయిరి. ఒకరికి కలరావచ్చింది. ప్రాణభయము కలగలేదు. ఇ. ప్రాయశాచలన 5 మరు చనిపోయిరి. ఇతరజ్వరములవలన 25 చనిపోయిరి. గతజ్వర మి. జాబితాలో 40.9 మరుకు చనిపోయిరి.

గొప్పసభ:— తేలుసాముకాలము, 5-80 గంటలకు తిరుతిక్కేడి నడువదీరమున కలెక్టరా జేత మహాసభాశిక్షా మగు సహాయ నిరాకరణమున గూర్చి గొప్పసభ జరుగెను. కర్ణాటకమున, ఆర్. పి. కరంజిగారి పి. ఎస్. రాజుగ, దావూరు వరదరాజులు శాయదు, కళ్యాణముండర వద్యార్థులు. పి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు సహాయ నిరాకరణమున గూర్చి ఉపన్యసించుట.

తపాలా పత్రము:— రంగూరు తపాలా తీసికొని కన్సులరు 'మి. గా' ఆరుటకు ఈనెల 30వ తేదీ గుడవారము సామంతకాలము 5 గంటలకు చెప్పి తేలుతి వరము. బళ్ళారి ముపు విజయనగరము కాలము జనరల్ పోస్టు ఆఫీసరు 30వ తేదీ సామంతకాలము 2 గంటలవరకు తీసికొనివచ్చును. విజయనగరమును ఆదివారము 1-30 వరకు తీసికొనివచ్చును. పోస్టు ఆఫీసులు 29-వ తేదీ సామంతకాలము 5-30 గంటలవరకు తీసికొనివచ్చును. పురములోని ఆయాతపాలా ఆఫీసుల వద్ద ఆరుటకు కాలము, ఆయా ఆఫీసులవద్ద విచారించవలెను.

మదరాసు శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

(నిన్నటి తేదీవాయి)

గౌ. మాధవరావుగారు.

(38) కోర్టులో కాపీయర్లు పెంజరీ అలవెన్మెంట్ గూర్చి ప్రభుత్వమునా రాజీయమేనా? కాకినాడ కోర్టు యొక్క కోర్టు అలవెన్మెంట్ మొత్తం మొత్తము తెలియదా? ఎక్కువగా యిచ్చెదరా? తమకు యిచ్చుట అనునప్పుడు వారి చేతులు?

ఉ. తరీఖయింక పూర్తికాదు. రివిన్యూబోర్డువారి సలహా తదురమాయున్నది. అది చేయబడినట్లైతే కోర్టులో నాలోచింపబడియున్నది.

(40) గవర్నరు మెంటు కేరీలనుగూర్చి బొటన్ హామ్ గారి స్పీచును ప్రచురించెదరా? ఆస్పీచును పూర్తిగా తెలియదా?

ఉ. వారి స్పీచును ప్రభుత్వమువారు ప్రచురింప వలయులేదు. అతిమధ్యమగు మాన్యుస్క్రిప్టు ఆలోచించి ప్రకటించును.

(41) గవర్నరు మెంటు కేరీలకు యిచ్చుకను తెలియ పించుటకు ఇచ్చెదరా? రానున్న సంవత్సరములనుబట్టి ఎంతసంఖ్య నెట్లక చేయవలసివచ్చింది?

ఉ. గవర్నరు మెంటు కార్యదర్శుల కార్యాలయములందలి, వివిధములగు సర్వేయలను ప్రత్యేకముగా వివిధ తరగుతుల భారతీయులకు నియంతరించు నేర్పాటు ప్రస్తుతము కాదని ప్రభుత్వమువారిలోంచియున్నది. ఆకార్యాలయములందలి యేర్పాటులు నూతనప్రభుత్వనియమముల కనుగుణముగా నుండవలయు నని యేర్పాటుల విషయమై యీ ప్రభుత్వమువారికి వ్రతర ప్రభుత్వమును అనుమతము.

(42) ప్రాథమిక పాఠశాలలో చీరములనుగూర్చి కుడి యంత్రపుల నెవ్వరు వారీచేతు? దీనినిగురించి యెట్లక మండి యిచ్చియున్నామో తెలియదా?

ఉ. అనేకాధిపతీయములు వచ్చినవి. వాని నింకను తరీఖయింక. ఉత్తర ప్రదేశ్ వారిచేయబడినో చెప్ప వలెదు.

(43) గవర్నరు వర్సరములనుండి భూములు గాకుండ నలు ప్రాంతము, అక్రింగునకు చూచుచున్నవారు. నర్సాగిటు ప్రోవిన్షియల్ విద్యాకామిని నున్నారా? కోర్టు దయచేయు చీరముల నేర్పాటులో నలు ప్రోవిన్షియల్ నున్నవారి కందరికి హెచ్చుచేయబడునూ అలోచించెదరా?

ఉ. కొందరి విషయమై అలోచించుచును. రాష్ట్రీయ విద్యాకామినిగోయలకు ఇచ్చియేండ్ల సర్వీసును కెంతటికము అని ప్రత్యేకముగా నేర్పాటును చేసిరి. ఏయిచ్చుగిరి ఆరంభములో కెంతటి మిక్కిలికెనో అది వానిసామర్థ్యమునుబట్టి నిర్ణయించుచును.

(44) లోకల్ బోర్డు కానన మునులోనికి రాకమును పున వచ్చినవారవారకు ప్రైవేటు మార్కెట్టు తెన్ని ప్రతి మండలములోను స్థాపించబడినో తెలియదా?

ఉ. దీనినిగూర్చి ప్రభుత్వమువారి కేమియు తెలియదు. గౌ. కెరాలావుగారు.

(45) ఆనంతపురము బల్లం మండలములలో రీసెటిల్ మెంటు ఎక్జిక్యూటివ్ నున్నదో తెలియదా? తద్విషయమును గూర్చి కాననసభ చర్చించుటకు ప్రభుత్వమువారు రనుమతి యిచ్చెదరా?

ఉ. రీసెటిల్ మెంటు అయిన తాలూకాల స్పీచు రిపోర్టు కొంతకాలము క్రిందకు తయారు అయినది. అప్పుడేయుటలో నాలసభమైనది. తగు ర్యరలో జిల్లా గెజెటులో ప్రచురింపబడును. ఇట్టిచివరకు తద్విషయమును క్రిందియటకు విలులేదు. అప్పుడేయకముందు వారప్రార్థనముగా తెలియ బరచుకొన్నవో నాలోచించుచును.

(46) కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయసంఘమువారి సలహా లనుగూర్చి యాలోచించుట కేర్పడిన నేనేటు ఉపసంఘము వారు తమ యిచ్చిపాఠము నిచ్చిరా?

ఉ. ప్రభుత్వమువారికి తద్విషయమై యేమియు వ్రత లేదు.

కొలదికాలములో, సలహా లాలోచించుచును.

(47) కర్నూలు జిల్లాలో నూర్సులు ప్రైవేట్ పరీక్షలలో

గృహధర్మముగా లేకపోయిన విద్యార్థులనుగూర్చి వనక నేన ప్రశ్నించిన దానినిగూర్చి యాలోచించునారా?

ఉ. ఆగస్టు 17 వ తేదీ సభలో నిచ్చిన జవాబును గౌరవనీయులు చూడగోరవలెను.

(48) ల్యాండు రివిన్యూ కట్టించునూ రివిన్యూబోర్డు వారు తమ శిక్షచట్టమును పూర్తిచేసిరా? చేసినవో, కానన సభలోని కెవ్వరు వచ్చును?

ఉ. రివిన్యూబోర్డునుండి శిక్షచట్ట మింకను ప్రభుత్వము వారికి చేరలేదు.

(49) ప్రోవిన్షియల్, బాడిమల్ కామియన్స్ యు, ప్రోవిన్షియల్ మెడికల్ కామియన్స్ యు సమరిజప్టాయు యొక్కయు పునర్నిర్మాణమునుగూర్చిన కుడి యంత్రపులు వారిచేయబడినవో?

ఉ. మొదటిదానికి ఆగస్టు 25 వ తేదీని వారీఅయిన ఉత్తరవును చూడగోరవలెను. మిగిలిన విషయములనుగూర్చి వారిచేయబడినో.

(51) రివిన్యూబోర్డు తీసివేయబడునూ ప్రభుత్వము వారి కేమిసను నిర్ధారణ గానించెదరా?

ఉ. ఇండియా గవర్నరు మెంటులో దానినిగూర్చి ఉత్తర ప్రభుత్వమును అనుమతము.

(52) కాననసభలో తీర్మానింపబడిరితిగా యూవాని ఆయన్లకు కేరీయధానములనుగూర్చి అలోచించుట కొక సంఘము నేర్పబడునారా?

ఉ. సంఘములో నుండవలసినవారిని గూర్చి గౌ. రామ చంద్రయ్యగారి సదిగివాడు. ఇంకను జవాబురాదు.

53. మదరాసు గామ్యాద్యోగియుల వారసత్వపుకానన మునకు ప్రతిబంధకముగా నొకటియు నింక నుంచున్నారా? దానినిగూర్చి వచ్చిన అభిప్రాయములు తెలియదా?

ఉ. గౌరవనీయులు 1920 ఆగస్టు 14-వ తేదీని వారి కాలవిన యంత్రపును చూచుకొనగోరవలెను.

54. ఈమధ్య మదరాసులో జరిగిన, లోకల్, మ్యూనిసి పల్, సభవారిచ్చినసలహాలను ప్రభుత్వమునా రాలోచించెదరా? ఏమైన ఉత్తరవులు వారిచేసివారా? మాధ్యమికపాఠశాలలో పాఠ్యాంశములందర కొకే మార్పుల చీరము లివ్వవలె ననియు, రాష్ట్రీయసంఘములకు, ఒకేవిధముగా వేరను లివ్వవలయు ననియు విన్నవించుచు నిచ్చినవచోజరు లేమైనను ప్రభుత్వము వారికి చేసినవా?

ఉ. — సభవారు వచ్చిన 9 వ తీర్మానములో, 1, 2, 3, 4, 5 విషయములమీద నుత్తరవులు వారిచేయబడినవి. మిగిలిన తీర్మానములు ప్రభుత్వమువారి యాలోచనలోనున్నవి. ఆర్థిక సంఘము, అక్వింట్మెంటు సంఘమువారి రిపోర్టులనుబట్టి యంత్రపులు వారిచేయబడును. మహాజనులు చేరినవి.

55. వర్తకులలేము ఇంగ్లీషుభాషలోగాని లేక రాజ భాషామలలో చేసిరానైవాగాని యుండకలెనను నిబంధనను తీసివేయవలయునని, రాజభాషలోనున్న గుజరాతి మార్కెట్ సింధు - భోరా - భోజా - మిరునక రైతులు బ్యాంక్ లకు కలసి యిచ్చిన విజ్ఞప్తియై నను తమకు చేరినవా?

ఉ. అటువంటి విజ్ఞాపన మొకటి వచ్చినది.

56. అక్కిడక్కడ రయల్స్ ట్టేషనులలో ఫలహారము అందుకొనుచున్న గదులకు, పెన్సియన్ కంపెనీవారు రైల్వే కంపెనీవారి కేమిసను అద్దె యిచ్చుచున్నారా? ఎంత మొత్తము నిచ్చుచున్నాడు?

మొదలగుఫలహారపు గదులు ఎట్లకపాటు పొడినవా రిచ్చుచున్నారని తెలియుచున్నది. అట్లు అయినవో, ఎంత సాము ఎట్లక వచ్చుచున్నది. గవర్నరునుండి, యీగ దులు వాగుచేయుట కెంతసాము రయల్స్ కంపెనీవారు భర్తవెట్టి?

ఉ. గవర్నరు మెంటు కేమియు తెలియదు.

57. రైలుస్టేషనులలో వికాగిరికొరకు ఏర్పాటులైన గదులలో, భారతీయుల కెంతము కతకాళి మిక్కిలిచున్నది?

ఉ. బాలై ఆగస్టు మాసములలోని సభయొక్క చర్చ ప్రచురించి, రయల్స్ ఏజంటులకు వంకబడును.

58. ఈరాజధానిలో బోర్డును స్వేచ్ఛగా ఒకపట్టు మునుండి మరొక పట్టుమునకు తీసికొనిపోవుట కేమిస నిర్బంధము గలుగదా?

ఉ. ఈవిషయమును గూర్చి బాలై 9 వ తేదీని ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన ప్రకటనలో గలుగును.

59. ఈరాజధానిలో రంగుల సమ్మతుల కెవ్వరియైనను, గుర్తీకెచ్చిరా? అట్లులేనవో నెవరికి? ఈ విషయములో గుర్తీకెచ్చుటకు కారణమేమి?

ఉ. లేదు. గౌ. సభ్యులు ఏప్రిల్ 1 వ తేదీని ప్రచురింపబడునూ, ప్రకటనను చూచి సంజాతవదయును. అందు, ఆయాస్థానములలోనున్న రిజిస్ట్రు, అరీజెన్స్ కంపెనీ యెజంటులు, జర్మన్ అరీజెన్స్ కంపెనీలు, ప్రభుత్వమునా కేర్పాటులైన కట్టకులమీదను భరలతోసమ్మతలె నని యున్నది.

62. బల్లంబో ప్రభుత్వమువారు తెలివనయియున్న వైద్యపాఠశాల నెవ్వరు తెలివెదరా?

ఉ. బల్లంబో వైద్యపాఠశాల కొంక్ష ను కాబడలేదు.

గౌ. డి. సి. సరసింహఅయ్యర్.

67. గవర్నరులో అటవీకామిను గూర్చి నేనుకపాడించిన తీర్మానమునకు, గౌ. కామ్యునారిస్టుల జవాబునుగూర్చి ప్రభుత్వమునా కేమిసను చర్చ దీసికొనివారా?

ఉ. ఈసంగతి చీత్తకన్యకేయిందో నాలోచించ వలెను.

68. గవర్నరు సభలో నామొదలవబడిన తీర్మానములనుగూర్చి ప్రభుత్వమునా కేమిచర్చ దీసికొనిరా? తెలియదా?

ఉ. బాలయ సభవిషయము ఆగస్టులో జరిగినసభ

లో నెం 10 వ తీర్మానమునకిచ్చిన జవాబు చూడగోరవలెను. ఆగస్టులో తీర్మానము లామొదలపడెను. స్ట్రీట్ వోట్లవిషయమై శిక్షనిబంధనలలోగలదు. రామకామిజిల్లా ముఖ్యస్థానమునుగూర్చి సకంబరలో, ఉద్యోగియనుద్యోగియులసభ యొకటి జరుగును. సారాస్థుల సంఘమును గూర్చి ప్రభుత్వప్రకటనగానింపబడినది. రాష్ట్రీయ, స్థానికఆర్థికవిషయము లాలోచించుట కొకసంఘ మిచ్చుడే నని చేయుచున్నది. మిగిలిన తీర్మానములమీద నుత్తరవులను వారిచేయబడుట సభాకార్య ప్రచురణయొక్క ప్రచురణమున కెదురుచూచుచున్నాము.

69. జమిందార్ గామ్యాద్యోగియుల వేరనులు యభివృద్ధిని గూర్చి యేమైన నాలోచించినవో, నెవ్వరు కార్యచరణములో తెల్పదరా? తెలియదా?

ఉ. గౌరవనీయులు 1920 సంవత్సరము జూన్ 1 వ తేదీని వేరనుసంఘమువారి ప్రకారముచూడగోరవలెను. రివిన్యూబోర్డు వారి విషయము, తగుకృషి చేయుచున్నాడు.

70. లోకల్ ఫండు, మ్యూనిసిపల్ ప్యాపమోపాధ్యాయుల వేరనులు యభివృద్ధిని గూర్చి యాపాధ్యాయుల లిచ్చిన మహాజనుల దరఖాస్తు లేమైనను వచ్చినవా?

వేరనులు సంఘమువారి సలహా చేయగా తర్వాత ముఖ్య అనుద్యోగియు లామొదలకగా, వారి వేరనులు యభివృద్ధినిగూర్చి యాలోచించుచున్నారా?

ఉ. పాఠ్యాంశముల వేరనులు కడనముగా, గవర్నరు మెంటు వారిచ్చిన గాగింటు నేయేస్థానిక సంస్థ అంతయొగింపినది.

ఉ. చేరినది. వేరనులు యభివృద్ధిని చేయుటనుగూర్చి యాలోచనలో నున్నది. స్థానికసంస్థలు, వాని యాధీనములో నున్న పాఠశాలపాఠ్యాంశముల వేరనులును గూర్చి అదియే అలోచించును.

గాగింటును గూర్చి ప్రభుత్వమువారి కేమియు తెలియదు.

71. వేరనులు తీసికొని టువర్యద యని తలచి తీసికొనకుండెడి గాగిమునునపులను, వేరనులు తీసికొనకులసిన దని యేయేజిల్లాలలో బలవంతపెట్టిరా? తెలియదా?

కొందరు గాగిమునునపులు వేరనులు తీసికొనకులసినది, ప్రత్యేకజిల్లావారా చీరము రాబట్టుకొను చుండకలెనని కోరుచుండగా, రిజిస్ట్రు గామనాథులకు లిల్లుకోనూడ తమ జిల్లును తీసికొనకలెనని బలవంత పెట్టుచున్నాడు. ఏయే జిల్లాలలో నట్లు జరుగుచున్నదో తెలియదా?

ఉ. అట్లు నిర్బంధించుటల ప్రభుత్వమువారి కేమియు తెలియదు. గాగిమునునపులకు ప్రత్యేకజిల్లులకు వంతులను గూర్చి యంత్రపులు వారిచేయబడినవి.

72. యెడ్లములో తనిచేసిన చెన్నపురిరాజధానిలోని సిపాయిలు పాండుకేరమునుకవలి యంతరజేరములో నెంతకాల ముండిరా? తెలియదా?

చాలాకాలమునుండి దూరజేరముల నున్నవారిని తిరిగి యెంతర్యరలో స్వస్థానమునకు తీసుకొని వచ్చెదరా? తెలియదా?

ఉ. ప్రభుత్వమువారి కేమియు తెలియదు. ప్రభుత్వము వారు ప్రైవేట్ కామినిబంధనలకు మార్పును కోరలేదు.

73. పోలిసు, అక్వింట్మెంటులకు చెరిసిన సలహానెచ్చు క్షర వేరనులు వృద్ధి చేయునూర్చి నేమైనను అలోచన జరుగుచున్నదా? ఈవిషయమున కేమి యంత్రపులు వారిచేయబడెను?

ఉ. మహాజనులు వచ్చినవి. విషయ ములోచనములో నున్నది.

గౌ. పి. వెంకటపతి రాజగారి

75. 1919-20 సంవత్సరములో మున్సిపల్ కలెక్షన్ (పాథమిక పాఠశాలలు) తగ్గి వానిలో విద్యార్థుల సంఖ్య యెంత? మా కలెక్షన్ పాఠశాలలకు చెందిన ప్రాథమిక పాఠశాలలలో గూడ నవీకరణగా వెల్పడరా? ఎంతవరకు యాపాధ్యాయులు అండ్ ట్రైనింగు అయిన యాపాధ్యాయులు లేదా? బోర్డు మ్యూనిసిపల్ ఏజెంట్ పాఠశాలలలో విద్యార్థి వేరసము లెట్లు వున్నది? ఒక ప్రాథమిక పాఠశాలనుండి ట్రైనింగునకు వంపి నవో అగు ఖర్చుయెంత? ప్రభుత్వమువారు వెల్పడరా?

76. 1919-20 సంవత్సరములో ట్రైనింగు అయిన యా పాధ్యాయుల సంఖ్యను, ప్రాథమిక ప్రాధ్యోగ, లోవర్, గ్రేడులలో పూర్తిగా ట్రైనింగు అయిన యాపాధ్యాయుల సంఖ్యను వెల్పడరా?

77. 1919-20 సంవత్సరములో ప్రాథమిక విద్యావిభా గమునకు, పాఠశాల పాఠశాల ట్రైనింగునకును ఖర్చు వెట్టిన, రాష్ట్రీయపుసామ్య ఎంతయో వెల్పడరా?

ఉ॥ డైరెక్టరుగారు కొలదికాలములో ప్రయత్నముచ నున్న 1919-20 సంవత్సర ప్రభుత్వము చూచినవో వివరమును.

78. వ్యవసాయమును గూర్చియు తదితర వర్గములను గూర్చియు, ప్రాథమిక పాఠశాల పద్ధతిమీద బోధించు యా పాఠశాలలు, ప్రాథమిక పాఠశాలలలో నెందరు గలవో వెల్పడరా?

ఉ॥ దానినిగూర్చిన సంఖ్యయిచ్చి యిచ్చుటకు ప్రస్తుత ము మాకు కత్తిలేదు.

ఉ॥ 79. కొలదికాలములో విద్యార్థుల సంఖ్య పునరుద్ధరణ విషయము దిగువటి యగునాచన లేమైనను గలవా?

ఉ॥ ఈ విషయములో మాకు సంబంధము లేకపోవుట మే మెమరు చెప్పలేము.

80. ప్రభుత్వ భవనముల కట్టుటకు గాని, సామాన్య గృహముల కట్టుకొనుట కిచ్చుటకుగాని, అదవిది విభాగ వట్టణపు మ్యూనిసిపల్ సంఘమువారి యాధీనము చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగా నున్నారా?

ఉ॥ ప్రభుత్వము రానునవో నాలోచించును.

81. మదరాసు గ్రామసంఘములపట్ల మామోదించుటకు నది, ఆ పట్ల మములలోనికి వెట్టవర్తన గల్గిన గ్రామము లెన్ని?

ఉ॥ మిగతా కాలమున సంఖ్యయిచ్చి ప్రస్తుతము ప్రభుత్వ మువారి యిచ్చలేదు.

82. మిగిలిన జిల్లాబోర్డుల కనధికారాధ్యక్షుల వెన్ను వేర్పరచెదరా? అన్ని బోర్డుల కధ్యక్షుల వెన్ను కొను అధికార మిచ్చుట కేమైన నాలోచించుచున్నారా?

ఉ॥ అనుద్యోగియాధ్యక్షుల నేర్పాటు చేయుటకు టింకను యెట్లైన చేయుటకు. నమయము వత్తివచ్చు వెన్నుకొను అధికార మిచ్చబడును.

83. వ్యవసాయకాశులలో రెండవ స్కూల్ బాగుగా వనిచేయుచున్నదా? అనిపైంటు డిప్యూటీ డైరెక్టరుగారు ని యమింపబడిరా? అట్లు కానివో, 1, 2, స్కూలుకు, యెందు వేర జరుగలేదో వెల్పడరా?

ఉ॥ ప్రస్తుతము, 2, 8 స్కూలులు, ఒక డిప్యూటీ డైరెక్టరుగారి యాధీనములో నున్నది. రెండవ స్కూలునకు అని పైంటు డైరెక్టరు నియామక మిదివరకే చేయబడినది. కొలది కాలములో నొక యుద్యోగి వచ్చును.

గౌ. కర్ణాటమిడి జమిందారుగారు.

84. జిల్లాబోర్డులలో రొక రంకెపుకొరకొయ్య, ఫ్యాక్టరీ కట్టుటకు, యెట్లైన వెలువగా నామోదించి, యెద్దము నుగియవలెనో వేరియండుమని చెప్పిరి. ఇప్పుడు ప్రభుత్వము వారే, తమంతటాను రనులు కొండలోగాని, దానిదాపున గాని, నిర్మించుటకు ప్రోత్సహించారా? దాని అధికారమును, ఏయూరోపియన్ ఫరమునకైనను యివ్వబడుచుకొనిరా? అట్లు అయినవో, ఏవరకుల మీద నిర్వహించుకొనిరి?

కార్యనిర్వహణాధ్యక్షులు ప్రత్యేకము బయటనుండి యొక పాఠ్యక్రమ సంఘమును తీసుకొనివచ్చి యిచ్చుటకు కారణము లేనిది?

ఎందుచేతను ప్రభుత్వమువారి కార్యమును తమంతట తామే చేయ వలచుకొనిరి?

ఉ॥ రనులు కొండలో ప్రభుత్వమువారు మిల్లు నేర్పాటు చేయునటు నిజమే. డిప్యూటీ బోర్డువారు నలువో చేయుట యు, ప్రభుత్వమువారు రామోదించుటయు వెన్నుడు జరుగలేదు.

యూరోపియన్ ఫరమున కిచ్చుట నిజమే. మరయు అలోచనలోనున్నది. అటునీ కాళాధికారి అనుమతిమీద ప్రభు

త్వమువారు మిల్లుస్థాపించ నున్నారు.

85. ఈ రాజధానిలోనున్న వ్యాప్టి నేషన్ డిప్యూటీ ఇన్ టెన్డెన్స్ అనేక మందిగలసి, తమ జీతములను వృద్ధిచేయుటనీ నదని, విజ్ఞాపనము లిచ్చిరా? అట్లు అయినవో, ప్రభుత్వమువారి యే త్రవపులను బారీచేసి? లేక అసంగతి సంవత్సరము లెట్లు వున్నది.

ఉ॥ విజ్ఞాపనములు వత్తివని. తుది యా త్రవపు లెక్కను బారీకాబడలేదు. నలువోల నిచ్చుటకు నర్జను జవరలోగారు బోరబడిరి.

గౌ. ఎమ్. సి. రాజగారి

86. మంచములను చేత్తోకొన నటువంటి యెట్లైన పాఠ శాల లెన్ని గలవో వెల్పడరా?

ఉ॥ గవర్నమెంటు వారిట్టి సంఖ్యయిచ్చి యిచ్చుట కిచ్చుచులేదు.

87. మంచము బాడరకు బాడరకుల యిచ్చుచున్న విద్యార్థి వేరసముల సంఖ్యను వెల్పడరా? గత మూడువత్సర ములనుండి, వాటికయిన ఖర్చు మొత్తమును వెల్పడరా?

ఉ॥ రగిన వత్సరలో, గౌరవనీయులకు కావలసిన సంఖ్య యిచ్చి యివ్వవలసినదని డైరెక్టరుగారిని బోరబడినది.

90. ఈ రాజధానిలో ప్రభుత్వమువారు క్రెస్టియన్ నూరు లెన్ని గలవో వెల్పడరా? అందు మంచము అవయోగిం చుకొనుచున్న వేన్నుగలవో వెల్పడరా?

91. గతవత్సరము నుండి ప్రభుత్వమువారి భన నవోయి మువో క్రెస్టియన్లను నూరు లెన్ని గలవు?

వాటిలో నెన్నిటిని మంచములను, తదితర నిర్మాణములు నువయోగించు కొనుచున్నాను.

90 - 91 ఉ॥ ప్రభుత్వమువారిట్టి సంఖ్యయిచ్చి నిచ్చుట కిచ్చుచులేదు.

92. జూలై 18 క తేది నధలో గవర్నమెంటు, ప్రా మ్యూనిసిపల్ గృహమును గూర్చి నేనువేసిన కత్తును గూర్చి ప్రభుత్వమువారి చేమైనను ఆలోచించరా?

ఉ॥ డైరెక్టరుగారి కి (కొది సంఖ్యయిచ్చి వంపిరి. ఆక్రంద నున్న ప్రామ్యూనిసిపల్ గృహములోని వారందరను విరంతువులే. క్రిందటి వత్సరము యీ వత్సర మీ విభజనగా నుండిరి.

1919-20 - 1920-21		
విరంతువులు	77	78
వివాహములైనవారు	4	5
కానివారు	12	18
	—	—
	93	97

బాలిక ప్రవేశించుటకు నుండు, ఆమెజీతమును భోజ నమునకును అనుభవమును యిచ్చుకొనునది లేనిది యామె సంరక్షకులకు లభింపగాని, బంధువులకుగాని తెలువబడును. చేత్తోకొనబడిన వారిలో భనమంతయును, కన్యబంధువులే ఆ కన్యకుల భోజనాధిక కన్యకులను భరించును. భనికులయి నను మరకొందరు విద్య నభ్యసించుకొనరు తమ బంధువు రాండ్ర విరంతువుల కను భోజనాధిక కన్యకులను తాము భరింప నంగీకరింపక. కాని, ఆ విరంతువులు చదువు కొనగోరెదలేని వారి భోజనాధిక కన్యకులను దొరకనవారే భరించు వద్దలని ఆ కన్యకులు చదువుకొనుటకు మాత్ర మనుమతి నొసంగవలెను. లెక్కలనుబట్టి చూడ నిదివరకు చేత్తోకొన బడిన వారిలో నెక్కవముది లీదవారేయని తెలుచున్నది. (ప్రతివత్సరము 14 గురు మాత్రమే భోజనాధిక కన్యకులను చెల్లించిరి. 88 విరంతువులకు విద్యార్థి నీవేరసము లివ్వబడుచుండెను. ఈ సంవత్సరము 10 మందిమాత్రమే భోజనాధిక కన్యకులను భరిం చుచున్నాడు. 88 విరంతువులకు విద్యార్థి వేరసము లివ్వబడు చున్నది.

93. జూలై 18 క తేది నధలో పులివెందుల మాధ్యమిక పాఠశాలను గూర్చి నేను క్రెస్టియన్ దానికి సమాధాన ము నిచ్చుచు డైరెక్టరుగారు ప్రత్యక్షముగా వెల్లి పరిశీలించెద రని చెప్పిరి అట్లు పరిశీలించారా? ఉత్తర పాఠశాల తరగ తులు, వెట్టుట కేమైనను యెర్పాటులు జరుగుచున్నవా?

ఉ॥ డైరెక్టరుగారు ఆగస్టులో వెల్లిచూడవలసినదని బో రబడిరి. జబ్బుగానుండుటచే నట్లుజరుగలేదు. అక్టోబరు డైరెక్టరు గారు ఈవత్సరమాఖరులోగా, పరిశీలించుననుచున్నాము.

95. గిడిలో నెలకొల్పబడిన యాజమీరింగు కళాశాలలోని విద్యార్థి తనటి భవనములో ఆంగ్లో హైందవ విద్యార్థుల కొక్కొక్కరికి, విద్యుచ్చక్తి వీరసలతో 8 గదుల నిచ్చుచు, అత అద్దతో, హిందూ విద్యార్థికి వీరస లేకుంటే ఒక గది నిచ్చుచు మరొక విద్యార్థి నందు ప్రవేశ పెట్టుచుండిరట. అది నిజమేనా?

ఉ॥ ప్రభుత్వమువారు విచారించెదరు.

96. ఇంజనీరుగారు కళాశాలలో, ఆంగ్లో హైందవ విద్యార్థి సర్వకాలపునకు వెల్లువత్తును రోజునకు 12 అనాల చేటానిచ్చుచు హైందవ విద్యార్థికి అందు సగము యిచ్చు చుండుట నిజమేనా?

ఉ॥ అవును.

97. రాజధానిలో ఉపాధ్యాయులకు గవర్నమెంటు ట్రైనింగు పాఠశాలలను, గవర్నమెంటు బాలిక మాధ్యమిక పాఠశాలలను కంట్రైండు ట్రైనింగు పాఠశాలలను, యెన్ని కలవు? అందు నెన్నిటిలో హిందువులు, యూరోపియన్లు ఆంగ్లో హిందువులు సహాధ్యాయులుగా నున్నార?

ఉ॥ ఉపాధ్యాయులకు 7 గవర్నమెంటు ట్రైనింగు పాఠశాలలున్నవి. 7 బాలికల కంట్రీ, అందు ట్రైనింగుపాఠ శాలలుగలవు. క్రెస్టియన్లకు గూర్చి ప్రస్తుతపు ఏర్పాటు నుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు త్వరలోనే నాలోచించెదరు.

98. తిరుకల్కేటిలో గవర్నమెంటు బాలికల ట్రైనింగు నెకందరి పాఠశాలలో ప్రామ్యూనిసిపల్ యాపాధ్యాయులు ప్రకర్తించిన నిరంతులే ప్రవర్తనమును గూర్చి నెన్పెరుట 1-వ తేది జప్టిములో ప్రచురించబడిన బాయిను చూచినారా?

(1) 5-వ పాఠశాలలోని వచ్చిన నిరంతులవారు, నెన్నులో నొక వర్గము చేసిన మాట నిజమేనా?

(2) తమ అభిమానకాళుగా ముగ్గురు ప్రామ్యూనిసిపల్ బాలికల నెన్నును తీసుకొనగా దానిని వదలివేసి వేరొక కాళు తీసికొనవలసినదని నిర్బంధించబడిరా?

(3) ఆ బాలిక లీ పాఠశాలకు వదలి, ఎగ్గురు పాఠ శాలలో చేరి, నెన్నును తీసికొనినమాట నిజమేనా?

(4) ఎగ్గురు పాఠశాలకు వదలివేసి, తిరి తిరుకల్కేటి పాఠశాలలో చేరవలసిన దని డిప్యూటీ డైరెక్టరు నిర్బంధించెనా?

(5) తిరుకల్కేటిలో నెన్ను బోధించుచున్న యామె, ఆపాఠశాల నవోయోపాధ్యాయునియొక్క సోదరిమణియా?

(6) బ్రామ్యూనిసిపల్ యాపాధ్యాయునియొక్క నడతకు తమ అనుమతిని చూపుచు ప్రభుత్వమువారి సేవకర్త దీను కొనబడినారా?

ఉ॥ 99-100. ప్రభుత్వమువారు వ్యాసమును చూచి నారు. డైరెక్టరుగారు అదిమయమై కనుగొనుచున్నారు.

99. ఈ యాపాధ్యాయుని యెప్పుడు వనినో ప్రవేశించెనా? ఎల్. టి. డిగ్రీపరీక్షలో కృతార్థులైనవారే వెర్న మెంటులో నున్నవారే? లేక వెంపరీలోనున్నవారే? ప్రభుత్వము వారు వెంపరీనను యివ్వబడెనా? మిగిలిన నెన్నుగద్యేలు లకు గూడ ప్రభుత్వము ఆవేశనమే యివ్వబడెనా?

100. తిరుకల్కేటి పాఠశాలలో నున్న బ్రామ్యూనే, తరోపాధ్యాయులయొక్క నయైన సంఖ్య చెప్ప గలరా? ప్రతివత్సరము బ్రామ్యూనీ పాఠశాలలను వెట్కినగా తీసి కొని వచ్చుచున్నమాట నిజమేనా?

101. ఈ రాజధానిలోనున్న వివిధస్థానిక స్వకలిపాలనా సంస్థలలో ప్రభుత్వమువారిచే నెందరు మంచముల నియోజింప బడిరో వారి నామములను వెల్పడరా?

జిల్లాబోర్డు	స్థానము	నేత
"	గుంటూరు	ఎమ్. జియోదానుగారు
"	నెల్లూరు	డి. ఆదిత్యయ్యగారు
"	మద్యునిసిపల్ సంఘము ఆదాని	వెల్పాడ సంకపురామ య్యగారు [గారు
	బల్లారి	ఆర్. అన్నాస్వామిశర్మ
	ఏలూరు	ఎస్. శేషయ్యగారు
	రాజమండ్రి	కె. వెంకట్రాయయ్యగారు
	విజయనగరం	పి. నరసింహంగారు
	రెడ్డి	కంకణాల రత్నంగారు

102 జూలై 8 క తేదిని బట్టిను క్రిందలో 'స్వరాజ్య' మనగా నేమి? — ఒకరుచూపు అను కీర్తికతో ప్రచురించబడిన వ్యాసము చూచినారా?

(1) మన్నాడుగుడిరాలూకా బోర్డునకు కె. శ్రీనివాస అయ్యయగారి నియామకమును గూర్చి నాగవట్టము (బ్రామ్యూనే) వేరససంఘమువారు వేసికలిపాననుచు చూచారా?

(2) శ్రీనివాస అయ్యయగారు క్రయమిచ్చి, ఓడి పోయారా?

(3) పి. కె. రామానుజ అచార్యగారు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగా వచ్చిన రెండురోజులలోనే కె. శ్రీనివాస అయ్యయగారి నేర్పరచినమాట నిజమేనా?

ఆంధ్రపత్రిక, మదరాసు.

అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు.

విదేశ ప్రతివాదులు

(రైతుల వజ్రస్థి)

నూతన ప్రధాని ప్రకటనము.

లండను, సెప్టెంబరు 25:— ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము నేడు నూతన ప్రధాని జార్జిస్ టాయిగోట్ ప్రకటన చేసిరి. ఆ ప్రకటనయందు డిక్షను మిల్లిరాండుగా రెడ్డివిధానమున వలంబించి తాను నట్టి విధానమునే యవలంబించుచున్నందున, అతడేర్పరచుకొనిన సంధి యేర్పాటులన్నియు నిర్వహించబడినవి. సాంఘికవాదుల తప్పు తక్కిన యందలను ఆ ప్రకటనయందు సంతోషమును తెలియజేరిరి. సాంఘికవాదులు మాత్రము కేవలము చేసిరి. మిల్లిరాండు గారే మంత్రిలను ఎన్నుకొనిన సాంఘికవాది చాక్ గాథ చెప్పగా వేగము గా రామాటలను ఖండించిరి. సాంఘికవాది పెథానుగా ప్రభుత్వమువారు సాంఘిక వాదుల సహాయము కోరెదరా లేదా యని ప్రశ్నించెను. ఎంతయో జూచి ప్రేమయూనియన్లును నిర్బంధింపబడరని యు వారిని విచారించుచుండనే అట్లు మానవల తరలడిని నిర్బంధించుట అన్యాయమనియు నతడు తెలిపెను.

వేగముగా రిట్లు చెప్పిరి:— యుద్ధార్థములో రష్యా జేత మొనరించిన అమాల్మ సహాయము పొన్న ఎన్నియూ జూరకును. రష్యావ్యవహారములందు ప్రజలను కలిగించుకొనవల యునను యుద్ధోత్తము లేదు. కాని పోలండు ప్రసరభివృద్ధికి తగిన సహాయ మొనరించు అలవాటు పరామర్శానికి తరతరముల నుండి వచ్చుచున్నది. పూర్వ ప్రభుత్వమువారు కార్మికుల విమయానన సవలంబించిన విధానమునకు ప్రేమద అంగీకరించిన దనియు, తేలిక విమయానం లంకలకు గలసిమెలసి తుల్యమునని తన కోరిక యనియు నతడు తెలియజేసెను.

మేక్స్ వీగారి స్థితి.

బంధువుల సహాయమునందరా దనుట.

లండను, సెప్టెంబరు 26:— రాత్రింకగల్గు ఎకలో యొక కు మేక్స్ వీగారియొద్ద కవివెట్టుకొని యుండెడివాడు. ఇతడు పూర్వకాలము ట్లిటువెనుండుటకు వీలులేదని చెప్పినట్లున్నది ననుకరి దినములనుండియు సరదీ గదిలో నున్నాడో ఆ ప్రజల మునుండి ఇప్పటికి ప్రజలను నగంపోవబడెననియు, దానిచుట్టును కాకలావారు కాగ్రతగా కానియున్నారని యు, గజముల నందులలోనుండి యీ ర ని బంధువు లకినో మాట్లాడుట కధికారము నున్నది.

లండను, సెప్టెంబరు 27:— నేడు పోలీసువారును పైస కుజును దెబ్బలతో దాడుల నొనరించినపుడు కొంతెను మా ర్పిలియజుగారిని లచ్చెట్టేసిరి.

ప్రేమచారములను కార్మికులనుండి కోవించు కొని నిన్న రాత్రి కొంతయంద పోలీసువారును పైసకులను గలసి సగరములో ప్రవేశించి యొన్నియో ఇండ్లకు నిప్పులుట్టిరి. చూడబడెద కుపాటలను కాట్టుకుటను ఇద్దరు ట్లిటువాడు టుట దెబ్బతగిలినది. ఒకనికి చాల గట్టిదెబ్బ తగిలింది.

సోవియట్టువారి దుష్ట ప్రయత్నములు.

రత్నముల మూలమైన తమ ఉద్యమమును వ్యాపింపజేయుట.

లండను, సెప్టెంబరు 28:— అల్లరువల్లికి దెయిరి పోరాట్టు రష్యావారియొద్ద కొన్ని రత్నములను పుచ్చుకొని వారి యుద్ధమును వ్యాపింపజేయుట కెన్నియో ప్రయత్నములను చేయుచున్నది. (వారముచున్నది. రష్యాలో నన్న రత్నములు, కజమాలు, రాట్లు, కెంపులు మొదలగువాటి కన్నిటిని మెల్లగ నంగీకరించి అతడును తేర్చురచిన తమ యెండుటలకు వాటిని రసాస్థ్యముగ బంపిరి మూలమున తమ యుద్ధమును వ్యాపింప జేయ నెంచుచున్నారు. జర్మనీ ఆమెరికా జేతములలోని కిడితరకత్తుడే అట్టివస్తువు తెన్నియో పోయినది. కాపాసు, ప్రాన్సు, ఇంగ్లండు, ఈ రెండుటలనుడ బంధించిరి. దెయిరివారాట్టు ఈ ప్రయత్నము జేసెను ఒక ఏకెం టు చాలబుద్ధి రత్నముగ ప్రసరించుటలనుకలిగినదని తెలియుచున్నది. అయితేంటులు సామ్య ఇంగ్లీషు వాడెనుల తక్కువ యియ్యకలమునని జట్టుపట్టిరి. అంతియగాక నిట్టివల ఇంగ్లండు నుండి రష్యా కలిగిన ఆంగ్లేయములలో చాలమంది ఈయద్య మవ్యాపక కార్యమునకై ఎన్నియో కెంపులు మొదలగు వాటిని కొనుక్కొని వచ్చిరి. ఈ దుష్ట ప్రయత్నములకు నిండు మింపబడినవారు తూర్పుజేతములందు చాల విశేషముగ తని జేయుచున్నారు. కెమెం పోషాగారియొద్ద ఇప్పటికే ఎన్ని యో కెంపులున్నట్లు తెలియుచున్నది.

విదేశం అల్లరులు

లండను, సెప్టెంబరు 28:— నేడు ఉదయముననే తెల్లార్డునందు చాల అల్లరులు జరుగుటలను ఒకరొక భటు డును మాగ్గుత సివిలియనును మరణించిరి. ఇతర మందలను లలో చాల చోట్ల అల్లరులు జరిగినది. వారు రాళ్లను చాల విశేషముగ రువ్విరి కర్మ్య ఆర్ధరు మరల అమలులోనికి వచ్చెను. సివిలియనును పోలీసు పెట్రోలువై కుపాటలను కార్మికి ఒక కనిస్తేలు మరణించెను. ఇద్దరికి దెబ్బలు తగిలినవి. విచ్చుట మరణించినట్లు తెలిసిన మాగ్గుత సివిలియనును శ్వ గృహములంతే మరణించినట్లున్నది కారితో ఇద్దరు నిన్ను పెయిసరులని తెలియుచున్నది మొత్తమునై ఆరుగురు ప్రతాప లను అనుభవించుట గొంపోయిరి దెబ్బలు తగిలినవారి కొందరి కో ఇండ్లలోనే బొవధముల నిచ్చుట ఆరంభమయ్యెను.

క్రిందటి వారంతమున రెండు పటాలములను విలిసింక వలసివచ్చెను. పైసిట్టును సాయధకటములను పీఠులలో సంచరించినది. అల్లరుల నలగ గొట్టుటకు చాల తోడ్పడినది లేనివారమువారికై పోలీసు పెట్రోలులవై నిన్ను పెయి సరులు రెండుమాముల దాడుల నొనరించిరి. అల్లరిదారులు ఇండ్ల మీదనుండి దుమికి ముందు ఏమియు పాచ్చరింకనే కుపా టలనుకార్మికి. పిచ్చుట వెళ్ళుచుండలములలో కుపాటలను కాట్టుట (పారంభ మయ్యెను. రోజల్లయు సందటికి సర్వంత ఆందోళనముగ నుండెను అంతట సగరముపొలీసువారు కేత్రు ములను ధరించి కాంతి వెలకొల్పవెంచిరి ఆది వారము వాడంతయు గూడ నల్లరలు జరిగినవి కేత్రు ములను రాళ్లనుకర్చి ఓడోలవై కుపాటలను కాట్టుకొ నినది. ట్రాము లాగిపోయినది. కాని శిశువుల చాలరాత్రి యయిన పిచ్చుట అల్లరు లాగినది. అధమతము 18 గురి కైన దెబ్బలు తగిలినది.

ఇటలీ కార్మికులస్థితి.

రోము, సెప్టెంబరు 28:— మిలాను తండ్రివారముం దిట్లున్నది. రోములో కనిపించు యజమానులను చేసి కొనిన ఒడంబడికకు పూర్వరేపిన్నియు నమృతించునో లేదో కనుగొనగా 27 కార్యాలయము లందుల కనుకలముగను, మూడు క్రతికలములగున వోటులనిచ్చినది. అనోకా ప్లోరెన్సు అంకోనాలలోని కార్యాలయములలో సజేతము సమాధా మన కనుకలముగ ఓటుల నిచ్చినది. కార్మికులు మిలాను సందలి ప్రైవేట్ కార్యాలయముల, నేత ప్రతిష్టాకలము యజమా నులకు విడిచివెట్టిరి.

పోలీసు విజయము

లండను, సెప్టెంబరు 27:— కార్మికులంత ఈ క్రింది సమాచారము వచ్చి నది. పోలీసు గోల్డ్స్ వగర ము గాక్రమించుకొనిరి. అది బాతీసమితివారి యాధీనము న్ను దని అందరు నిడివరకు భావించుచుండిరి. కిరకాలము కచ్చు తోకల యుద్ధప్రయత్నము లాపివేయబడు ననియు అందుల కింక కొక్కమాసము తమకాపుయ్యున్నది. మనిస్కియముఖ్య ప్రజేతకుందు సరిగూర్చబడిన రెడ్డునయినకలకు వ్యతిరేకముగ జరుగవలయు అవస్థుండమున కిది యారంభమని కొందలను చున్నారు. కిరకాలములో గా వరాధూతము కాలించునెడల వారు రేంకలు నేనానిసయ్యములను పూర్తిగ వరాధించి, వసంతకాలము నడికి పోలండు సంతటి వాక్రమించుటకు పో యు నిర్ణయమొందెను.

ప్రాన్సు ప్రెసిడెంటున కెక్కువ అధికారము.

లండను, సెప్టెంబరు 28:— మిల్లిరాండుగారి యొక్క లో ముఖ్యముగ ప్రహంకవలయు నంగతి యొకటిగలదు. ప్రజలు తమ యిష్టప్రకార మరడు తనిచేయవలయు నని నిధించుట గాక అతనివరకుల కంగీకరించుచు ననిన నెన్నుకొని రని ఎన్నికలచట్టతను బాచువారికి విడితము కాగలదు. ఈసంగ తిని ఎన్నికల ఆదావిడిలో ఎవరును బానుగ గుర్తించినట్లు లేదు. కానసముల ప్రకారము అధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడిన యితడు వినియోగింకగల యధికారముల నన్నిటినినూడ అను యలోనికి తేలయను నని యితడు చూచుచున్నాడు. ఇంతవర క వి మూల ప డి వ్యర్థ మగు చు న్ను ని. కి తనినిధన న్నను సరించి సంధి రా యు భారముల నొనరించు కొనుటకును, సంధి సంగీకరించుటకును ప్రెసిడెంటున కధికార ము కలదని మిల్లిరాండుగారు చెప్పుచున్నారు. అందువలన ప్రాన్సు విశేషవిధానము ఆరనితేలియండే యుండగలదు. ప్రకాసమర్పి కంటె ఎక్కువ ప్రాముఖ్యతను తనించి అమె

రికా యధ్యక్షునివలె నతడు మంత్రివర్గము వారందరిని తమ యాధీనముం దుంచుకొనునట్లున్నది. నూతనాధ్యక్షుడు మొదట సాంఘికవాదిగ నుండెగాని ఇప్పుడు మాత్రము విశిష్టప్రాధి పత్యముగ జేతము నేలురావా ఎట్టి స్థితియందున్నో అట్టిస్థితి యందు దలచుండగల దని అనుకొను చున్నారు. ఏది ఎట్లయినను ఈ మాట్లలకుల అంగ్లవరాను సంబంధములు మరింతబలవత్త రములగు నని తెలియుచున్నది.

మెసపోటామియాస్థితి.

బాగ్దాదు, సెప్టెంబరు 27:— 25-వ తేదీని కానువా తె మనవై మానిట లనేకముని బాంబులవేసిరి. అదినముననే అల్లరిదారులు చుట్టునున్న శిశులనుబాటి మరణాని గూడార చులలోనివెట్టిరి గాని స్వయములతో పారిపోవలసినవారైరి. యొద్ది దిరుగంకి నమివమున కట్టుచున్న బ్లాకు పానులతో నుక 9 పూర్తియైనది దయాలా ప్రజేతమునందే దెల్లవాప్రజేత మనకు మోటానులవై బోవుటకు ఏర్పాటులు పూర్తియైనవి జనులుదెల్లవావారు మరలు చున్నారు. 22 రు పెయిసరుల మన పైసిట్టులకు లాంగీకరణుకొచ్చిరి ఫలూవావరకు నుడువేయి చుకంకి నుపాపితమయ్యెను. 24 వ తేదీని ఒక సాయధకట టము ఫలూవాలో ప్రవేశించినది.

రీ గురు నిన్ను కేసరము చచ్చియున్న కావలియుండగా 150 గురు నిన్ను పెయిసరులు ట్రామువద్దనున్న పోలీసు వార కీనులను చుట్టడించిరి. మోటాను బుడ్డలో వేసికొని 12కుపా టులను, వేయికానులందును గుండుసానుగిని, వెళ్ళుకుపాట లను, తక్కిన పైసికసానులను వారు తీసికొని పోయిరి. ఫిపు కన్వలించిన గట్టిదెబ్బతగిలెను. వారకీనులకు కొందలం నివ్వవెట్టి కనులదెట్టిరి.

దచ్చిసామ్రాజ్యమునందే నిద్రుడ వేంచిన బాతీయ వాడును, గకర్మ మెంటు వేడుచువారును సంధి మొనరించు టకు కాంగ్రెసునా రెన్ని యోత్రయత్నముల మొనరించిరి. కాని కార్యము లేకపోయెను. కాని ఇకముందు దచ్చివారికి ఆంగ్లే యులకును ఎక్కువ స్నేహము నొనరించుకొనుటకు మాత్రము కాంగ్రెసు వారంగీకరించిరి.

ఇఫర్ ఆల్బీ నోగారికేసు:— ఈ కేసులో (పాసి క్యువన్ తరత్రున నింకొక ఆరుగురి సాక్షులను 28 వ తేదీని కొర్టువాడు విచారింపి తిగి రేవటికి వాయిదావేసిరి.

రయోవానోగారు.

లండను, సెప్టెంబరు 28:— నుకనీర్థ రష్యాసాంఘిక వాది. ర్యానోగారు కేమివాత్సగారి స్థానే (లిటనుందుండ నిండుమింపబడిరి. అతడువచ్చుటకు ఆంగ్లేయు లంగీకరింపలేదని తెలియుచున్నది. అతడువై ద్యుడు. కెరస్నీగారి కరిపాలనను చెదగొట్టుటలో కొంతవర కేసడు తనిచేసెననియు, చూడర ఇంటు స్నేహము సభావాడుకులం దొడెదయు తెలియుచున్నది.

ప్రాన్సు స్వీట్జర్లండు, ఈ త్రరఇటలీ జేతములందు వర దలు చాలవిశేషముగ ప్రవహించు చుండుటలను చాలవచ్చును సంధించినది.

లండనునందలి మార్చి సెన్సు వైమానిక కార్యాలయము లందు పెద్ద అగ్నిప్రమాదము సంధించి 127 వైమానికాలము భస్మీకులను లైసవి. అగ్నివ్యాప లింకను చల్లారలేదు.

టియంట్టులో ఉమ్మ పురపాలకసంగు కార్యాలయ మునై చీనాచావుటా ఎగురుచున్నది. చీనాచాధికారులు అచటి కాగితములనువెట్టుకొనిరి. రష్యాకెన్నమున కరిపాలనను చీనా పోలీసువాడు చూచుచున్నాడు.

డెన్మేకుగారి జమ్మ అంక్రమదకరమైనది కాదని యు, అతనికి తగినంతవికాంతియు, నెమ్మదియు తుడుక నెడల జచ్చుంరయు తుడుక ననియు అతని వైద్యుడు తెలియజేయు చున్నాడు.

నర్ రవీంద్రనాథ టాగూరుగారు హంబర్డను దుతస్య సింతుకును పిలువెట్టుకొన్ని యుటంకములను నెట్టుకుటలను ఆర దాయుద్దేమును విడచుకొనవలసి వచ్చెను.

పోలీసు చాల ఘోరముగ యుద్ధము చేసి (గోల్డ్) వాక్రమించిరి. అయధమములమున వారు చాలమంది ఖయి డీలు, యుద్ధసానుగిని వట్టుకొనిరి.

మహిమార్గ ప్రతిపాదనకునివైనికేమిచారణ

124 ఎ. 158 ఎ. వి. పి. సి. పెద్దనల్లపూరికి నే... రాష్ట్ర పరిపాలన బిల్లు ముఖ్యమంత్రి... మహిమార్గ ప్రతిపాదనకునివైనికేమిచారణ...

మద్యపాన నిర్బంధ చట్టము.

పెద్దనల్లపూరికి నేమిచారణ... మద్యపాన నిర్బంధ చట్టము... మహిమార్గ ప్రతిపాదనకునివైనికేమిచారణ...

నీరుల యాజ్ఞాపత్రము

మహిమార్గ ప్రతిపాదనకునివైనికేమిచారణ... నీరుల యాజ్ఞాపత్రము... మహిమార్గ ప్రతిపాదనకునివైనికేమిచారణ...

రాజరామమోహనరాయల వర్ధంతి.

రాజరామమోహనరాయల వర్ధంతి... మహిమార్గ ప్రతిపాదనకునివైనికేమిచారణ...

సి. రామలింగారెడ్డిగారు జ్యోతిష శాస్త్రము... మహిమార్గ ప్రతిపాదనకునివైనికేమిచారణ...

సహాయనిరాకరణము.

మహిమార్గ ప్రతిపాదనకునివైనికేమిచారణ... సహాయనిరాకరణము...

శ్రీలక్ష్మి సభ్యత్వాధికారము

మహిమార్గ ప్రతిపాదనకునివైనికేమిచారణ... శ్రీలక్ష్మి సభ్యత్వాధికారము... మహిమార్గ ప్రతిపాదనకునివైనికేమిచారణ...

మహిమార్గ ప్రతిపాదనకునివైనికేమిచారణ... శ్రీలక్ష్మి సభ్యత్వాధికారము... మహిమార్గ ప్రతిపాదనకునివైనికేమిచారణ...

భారతసాహిత్యపరిక్షలు-ఆంధ్రులకొకమనవి.

అయ్యో! మొన్నటిదినము "భారతసాహిత్యపరిక్షలు" అనుపేరుతో ఎమ్. వి. ఎస్. శర్మగారు (ముక్తిమాలాపాటి వెంకటనారాయణశర్మగారు) ప్రకటించిన లేఖను చాలా నందముతో జదివించి. అందునుగురించి చెందుమాటలు మనవిచేయుటకు తావు నిప్పించెదరా?

ఆంధ్రులలో విద్యావివేకమును లగువారిని సత్కరించి ప్రోత్సహించుట మిక్కిలి యావశ్యకమే. దేశసేవయే ప్రధానోద్దేశముగా బెట్టుకొని మహాత్మా స్వామియ్యలతో ఆంధ్ర భాషాభ్యుదయమును ఆంధ్రదేశభాష్యుదయమును చేకూర్చు యువకులను బిరుదములతో-త్రాపి-స్వదేశీయ ప్రదర్శనము లగు బిరుదములతో-గౌరవించుట చాలా మంచిదియే! కాని మనయొద్దము చేసికొనిన పూజాపలమేమోకాని, ఆంధ్ర భాషయన్న నేమోయెఱుంగని వంగదేశీయులు-ఆంధ్రులు ఎవరో ఏమాత్రపు ప్రతిభగలవారో యెఱుంగకయే, ఇచ్చిన, ఇవ్వ దలచుకొనిన-బిరుదములవలన నేపాటి లాభము కలుగునో విచారించవలయును.

పం|| ఆదినారాయణశాస్త్రి.

భేరి వాక్యము: భేరి వాక్యములోని మాటలు మార్పులను నితానాక బిల్లుపట్టి చూచి. జి. స్కెచ్ గారు విచారించుటకు 28 వ తేదీని ప్రారంభించిరి. ప్రభుత్వమువారి కక్షయైన ఆనదిలో పంపిణీ జరగజేయగలగారు.

జి.వి.పి. రైల్వేపరివాండ్రు సమావేశము: జి. వి. పి. రైల్వేలో పనిచేయుచున్న అన్ని తరగతులవాడు 5000 రూ. కంటే కనివారము 25 వ తేదీని పొందవచ్చుగారి ఆధిపత్యము క్రొవ్డ బాన్సులో సొక సభ చేసిరి. సభకుత్తవ్వ వారికి కేసు కట్టవలెను గూర్చిగాను తెలిసి. ఇకలెవ్రా సభలో తిర్యాగింజు పద్ధతుల వలంబించుటకు యీ సభవాడు సూచించిరి. సమైక్యంగా చెప్పిన మళ్లీతరులను ఒప్పుకొనెదరా యని గూర్చిగాను సభ్యుల సభకుగా వారందఱు ఏకగ్రీవముగ ఒప్పుకొనెద మః సంతోషముగ చెప్పిరి. తంజావూరికిగాను కాశీకిన మొత్తము యిదివరలో జరిగిన ఇకలెవ్రాలో బరిగిన సభకంటెక్కువ పంపుటకు తీర్మానించిరి. తనివాండ్రిందరు తగిన ఉత్సాహమును జూపుచు అభ్యుదయ పద్ధతులెట్టి వైదము వారిని ఆహ్వానించుటకు సిద్ధముగా నుండిరి.

అశక్త్యవార్త: మహిమార్గ ప్రతిపాదనకునివైనికేమిచారణ... అశక్త్యవార్త...

British Labour Crisis.

A Joint Conference.

Friendly Negotiations.

(REUTER'S.)

LONDON, September 27.

A joint conference of the coal owners and miners sat for three hours this morning and discussed the cause of the reduction of output and the means of securing increased output. The conference then adjourned till to-morrow for the purpose of enabling the members to consult their respective Committees. It is understood that negotiations are proceeding in a very friendly manner and that there are grounds for hoping that mutually satisfactory settlement of the dispute will be reached almost immediately. It is expected that definite decision will be submitted to the National Conference of Miners' Delegates in London on September 30th for acceptance. Meanwhile, however, an intransigent spirit is making itself evident in South Wales. The meeting of the Executive Council of the South Wales Miners' Federation at Cardiff to-day passed a resolution declaring that, in view of very general protests from the districts against the committing miners in the present negotiations to future regulation of wages by output. The council should telegraph to Welsh representatives on the Committee of Miners' Federation of Great Britain stating that the Council is unanimously of opinion that the present demand for an increase in wages should be settled and the whole matter of consolidation of present wages and the method of regulating future changes should be subject to investigation and further consultation with the whole of the workmen.

Transport Leaders.

Further Powers Requested.

LONDON, September 27.

The Transport leaders have circularised the affiliated unions requesting further powers on the ground that the coal strike crisis is by no means over, and that positive action of a strike character may face them during the present week.

Polish Victories.

Gredno Captured.

LONDON, September 27.

WARSAW.—The Poles have captured Gredno after heavy fighting, in which a great number of prisoners and much war material were captured.

Campaign Before Winter.

LONDON, September 27.

It is reported from Warsaw that the Poles have captured Gredno, which is supposedly under the protection of the League of Nations. It is pointed out that only another month is available for campaigning before the winter puts a stoppage to the operations. The new move is said to be preparatory to an offensive against the Red army concentrated in the Miniska sector as, unless its destruction is achieved before winter, the forces will be used to crush General Wrangel, leaving the Bolsheviks free for a fresh attempt to overrun Poland in the spring time.

Food Situation in Europe.

Re-action of Prices.

LONDON, September 27.

The newspapers are drawing attention to the reaction in the prices of commodities which is beginning to show itself in Britain and the United States. The over-production of certain commodities, for example, rubber, tea and cocoa, is being reflected, not only in schemes for the restriction of the output of rubber and tea but in lower prices. For example, multiple shop companies in Britain have reduced the retail prices of tea by two pence to four pence a pound. Coffee has been reduced from two shillings and four pence to two shillings and cocoa from 2-2 to 1-8. Further, the textile companies in the United States have made cuts in prices ranging from thirty to forty percent.

The Dutch Congress.

Re-approachment Failed.

LONDON, September 27.

BLOEMFONTEIN.—The Dutch Congress, held to achieve a reunion between the Nationalists, favouring secession from the Empire, and the Government party, has failed to effect a re-approachment owing to the former's insisting on their programme. Nevertheless a striking and unexpected result of this remarkable congress has been a strengthening of trust and the securing of a closer friendship between the loyal Dutch and the English than ever before.

Soviet Jewel Deals.

Means of Raising Propaganda Funds.

LONDON, September 26.

The Observer discloses that revelations regarding the Daily Herald and Russian jewel transactions are an infinitesimal part of an enormous Russian plan to raise funds for propaganda throughout the world by systematic confiscation throughout Russia of all jewels. M. Kameneff originated a scheme in April, 1918, which was elaborated by a Polish diamond merchant. It involved house-to-house searches and confiscation of jewels. These are carefully guarded and selected parcels were sent to all parts of the world for disposal in pre-arranged and careful manner. Germany and America have already had a large share while a number of parcels have already been sold in Japan, France, England and Holland. The discovery of the Herald's transaction was due to the stupidity of agents in insisting on payment in English currency. Moreover, several recent visitors to Russia from England have already returned with Bolshevik propaganda and jewels.

The Soviet officials at the frontiers call these folk "Brilliant chiks."

The Soviet Jewel Department is very active in the East, and Kemal Pasha has already had a number of beautiful ones.

The French Presidency.

More Power for the President.

A Significant Feature of the Election.

(REUTER'S.)

LONDON, September 26.

A striking departure in connection with M. Millerand's election which has passed almost unheeded here is the fact that he was elected upon his own terms and not as a figure-head. He intends in future, by reviving a number of powers which the Constitution gives the President, but which for a long time have remained practically a dead letter, to be actual Chief Director of the State and its policy. For example, M. Millerand holds that Article 8 of the constitution affords the President power to negotiate and ratify a treaty. Hence it is thought likely that he will take an active part in the direction of France's Foreign Policy. It is declared that he is likely to overshadow the Premier and, as the American President does, dominate the Cabinet. The new President is a Socialist by origin yet has arrived at a position of almost monarchical authority and prestige such as are known in countries where the Crown actively participates in the direction of affairs. In any case it is confidently anticipated that the changes will but help to solidify Anglo-French relations.

Italian Labour Situation.

LONDON, September 26.

ROME.—A telegram from Milan says that the referendum in the factories with regard to the Rome metallurgical agreement has resulted in twenty seven works declaring in favour of ratification and three against. The majority of the works at Genoa, Florence and Ancona have also voted for ratification. The workmen have evacuated the Pirelli tyre factory and the textile establishments at Milan.

International Financial Conference.

Indian Delegation's Statement.

LONDON, September 26.

BRUSSELS.—The various delegations of the International Financial Conference have not yet settled down to practical discussions, but have issued statements as to the conditions in their respective countries. The Indian delegation in a statement indicate that the difficulties with which India contends in consequence of the war are similar to those of other countries in character but different in degree. They are an inflated currency, a top-heavy floating debt and embarrassing prices. These problems are being tackled by a recognition of the imperative necessity of a sound finance by a balancing budget and by a reduction of the inflation of currency, apart from which India is assisted by the fact that she is in a special position as a large producer of raw commodities essential to the world's reconstruction. The statement concludes that the whole crux of the question is clearly a provision for an adjustment of the financial arrangements.

Mesopotamia.

Situation Greatly Improved.

LONDON, September 27.

BAGHDAD.—Samawah was bombed by our planes on the 25th instant during a sandstorm. On the same day the insurgents tried to creep through the wires round our camp, but they were driven off with loss. Nine more blockhouses have been completed on the Ur-Khidir line. The Diyala area round Bagdubah and Deltawah has been opened to motors and the inhabitants are returning to Deltawah. Twenty-two Sheikhs in this division have made formal submission and accepted terms. The Dulaim line to Fallujah has been restored, and an armoured train entered Fallujah on the 24th instant.

An Aeroplane Crash.

LONDON, September 26.

The Aeroplane at Harrow in which five people were killed outright crashed within five minutes of leaving the Northfold aerodrome. There was a slight mist; the flight was a short trial spin. Preparatory to the afternoon passenger flight, the victims were being given a complimentary free flight. The sole survivor, a girl of fourteen, lies unconscious. One of the killed was Miss Isoldade Trafford, the first woman aviator to pass the Air Ministry's tests. She was called, "The Flying Genius" and was accustomed to do all stunts.

Rain Storms.

Great Devastation.

LONDON, September 27.

Great devastation has been wrought by floods, owing to violent rain storms in France, Switzerland and the North of Italy.

M. Deschanel's Health Not Serious.

LONDON, September 26.

PARIS.—M. Deschanel's doctor declares that he is not seriously ill, and that rest and quiet will cure him.

Next Election.

Rival to Mr. Montagu.

LONDON, September 27.

The Cambridgeshire Labour Party has selected Sir George Fordham to oppose Mr. Montagu at the next election.

Sir R. Tagore.

Refused Permission to Germany.

LONDON, September 27.

BERLIN.—The Vossische Zeitung learns from Hamburg that Sir Rabindranath Tagore has been refused permission to enter Germany to lecture at Hamburg; or at any rate that such difficulties have been raised that he has been obliged to abandon his intention.

Situation in Ireland.

Renewed Fighting in Belfast.

Macsweney's Privileges Withdrawn.

(REUTER'S.)

LONDON, September 26.

Macsweney has hitherto had one relative or another keeping constant vigil at his bedside day and night. It is reported that the authorities have withdrawn the privilege, and that Macsweney has been removed from the ward where he has lain for forty days, and been transferred to a special room, which is carefully guarded; and that his relatives are permitted to speak to the patient through the bars of a locked door.

Countess Markiewicz Arrested.

LONDON, September 27.

During the raids in Dublin to-day by the police and military, Countess Markiewicz was arrested.

Town Fired as a Reprisal.

LONDON, September 27.

As a reprisal for the burning of Trim barracks and the shooting of the chief constable, uniformed men last night entered the town and set fire to various houses. In the course of indiscriminate shooting, two boys were shot, one being seriously wounded.

Fighting Renewed.

LONDON, September 26.

As a result of renewed rioting in Belfast early this morning, one constable and three civilians have been killed and two constables seriously wounded. There have been other disturbances in many districts, and fierce stone-throwing has taken place. The curfew order has again been imposed. It appears that the civilians fired on a police patrol, and that one constable was killed and two were wounded before the attack was repelled. It transpires that the three civilians who were killed, apparently in reprisal, were shot in their homes. It is declared that two were known Sinn Feiners. Altogether six persons were taken to hospital and a number of others injured were treated in their own homes.

Belfast's wild week-end necessitated the calling out of two Battalions. Soldiers and armoured cars patrolled the streets, and helped to quell the outbreaks. There were two separate attacks on police patrols on Saturday night. The assailants jumped out from cover and fired point-blank without warning. After that the firing spread to several districts. Intense excitement prevailed all day (Sunday), when for the first time the City police were armed with rifles. The rioting was resumed on Sunday, and lasted throughout the day. Rival crowds threw stones and fired revolvers at each other. The trams were stopped, but late at night order was restored. At least eighteen people were wounded.

While half of the garrison of ten were at church a hundred and fifty Sinn Feiners surprised and captured the police barracks at Trim, and removed in motor cars a dozen rifles, a thousand rounds of ammunition a number of revolvers and very lights and other military equipment. The Chief Constable was severely wounded. The barracks were set on fire and destroyed.

India in Europe.

Lectures by Yusuf Ali.

LONDON, September 26.

AMSTERDAM.—The Holland-England Society has organised a series of lectures at the Hague, Amsterdam and Leyden on India by Yusuf Ali.

(ASSOCIATED PRESS.)

The Bombay Chronicle.

New Editor Takes Charge.

BOMBAY, September 28.

New Editor of the Bombay Chronicle Mr. Marmaduke Pickthall has taken charge of the paper.

Bombay Postal Strike.

BOMBAY, September 28.

The postmen and Telegraph peons strike continues. Suspension of parcel post had relieved pressure in that department and the staff thus relieved are helping in the mail department. Mr. Baughan, Presidency Post Master, told a press representative that about 300 men had been engaged from Madras and upcountry and were being trained and they were giving satisfaction. Mr. Baughan denied the statement made at the Postal Conference in Delhi that the postmen from other stations were forced to come to Bombay and said they were not, engaging men from post offices but men unconnected with any post office. They were untrained men and were being trained in their work. It was wrong, said Mr. Baughan, that the new men were paid Rs. 50 monthly with free quarters and free rations. The men were paid the same wages as the old hands and nothing more. It is said Telegraph Office work is being fairly carried on and that there are arrears only in sub offices and undelivered messages are being cleared off with the help of the peons lent by other departments.

Motor Accidents.

BOMBAY, September 28.

The number of motor accidents in Bombay is daily on the increase. About half a dozen accidents have been reported to-day but fortunately none were fatal.

The Kheri Murder Case.

ALLAHABAD, September 28.

In the Kheri murder case, all the three accused have been committed to take their trial in the Court of Sessions, which begins to-day before Mr. H. G. Smith, District and Sessions Judge, Sitapur. The Hon'ble Pandit Jagatnath will appear for the Crown and Mr. C. Sitaram has been engaged by the Government to defend the accused.

Non-Co-Operation.

Lala Lajpat Rai's Speech.

People Should Exercise Control and Discipline.

(ASSOCIATED PRESS.)

LAHORE, September 28.

Under the auspices of the Indian Association, Lala Lajpat Rai delivered a lecture before a crowded gathering in Bradlaugh Hall yesterday evening on the present political situation. He said the Moderates had still faith in British justice, but the Nationalists had lost all faith, and they had come to the conclusion that the only course left to them was to withdraw all co-operation from the present Government. The use of constitutional agitation in India was uncalled for, as there was no constitution in India. Government by nature and tradition were rigid. They did not like to part an iota of power from their hands. Unless the people forced the hands of the Government they would never achieve anything. England had to grant self-government to the colonies when they were compelled to do so. The whole history of British rule in India was a history of conquest and exploitation. There were certain people in England who were just, but their voice was lost in the wilderness. He believed the Bengalees were very successful in the partition agitation. They compelled the Government to modify the partition, but the pity of it was that they had still faith that this Government would do justice to the Punjab. Lala Lajpat Rai took exception to Mr. Sastri's conduct with regard to the disallowance of his resolution. In his opinion either Mr. Sastri should not have shown any resentment against the action of the Viceroy or if he showed any sincere resentment he ought to have struck to his opinion in a dignified manner. He characterised the action of Mr. Sastri with that of a school boy who does not go to school for an hour out of resentment, but again goes thereafter he had been patted on the back. He had great respect for Mr. Sastri, but he could not help making these remarks with regard to that incident. He believed that the whole of the non-co-operation programme was good propaganda work, was excellent and educative. Its value was superb, but there were certain items in the programme which are not practicable just at present. Coming to the Punjab, Lala Lajpat Rai said that he had received a letter that morning from one of the tested and sincerest friends of India, a member of Parliament, who had written to him that the programme of non-co-operation was not practicable, but so far as the Punjab was concerned the people were absolutely justified in withdrawing co-operation from the Government. He would therefore ask the people of the Punjab to say boldly that as a protest against the Punjab atrocities and the treatment meted out to the Khilafat they would decline to utilise the right of the franchise. If the men in the Punjab went to the council for satisfying their self-aggrandisement they would make it impossible for them to be returned. He gave notice to such people that if they persisted to go to the Council they would take all possible steps to defeat their candidature. Coming to education and students Lajpat Rai said the present system of education was a source of demoralisation, but the system was there for hundreds of years and unless they were able to open national institutions they will have to put on with the present, but he agreed with Mr. Gandhi that the arts college should be boycotted at once. The arts colleges were the greatest source of demoralisation, but not so the schools. The speaker here referred to the humiliations inflicted upon the Punjab students last year during the martial law, and how students had pocketed those insults. Addressing the young men, he said that if they did not like to take to politics they should not come at all, but if they did come they should not lower or humiliate themselves as they did last year. Mahatma Gandhi had asked the lawyers to renounce practice but he was pained to find that there was a record admission of students in the Law College, Lahore, this year. That was really a shameful reply to Mr. Gandhi's appeal. Concluding Lajpat Rai said they had so far carried on political agitation with faith in British justice. At every step they had been insulted. They had therefore lost all patience and had decided to withdraw all co-operation from the Government. He appealed to the people to exercise self-control and learn discipline. No sacrifice was too great to achieve freedom.

Council Election.

Mahomedans Withdraw.

CALCUTTA, September 28.

As a result of the non-co-operation resolution adopted by the Muslim League twelve Mahomedan gentlemen who stood for the election to the reformed Bengal Council from various Mahomedan constituencies have withdrawn their candidatures.

Congress Sub-Committee's Report.

Separate Note by Patel

BOMBAY, September 28.

In a separate note attached to the Congress Sub-Committee report on the draft instructions to the Congress organisation on non-co-operation Mr. V. G. Patel has taken exception to the statement of the Sub-Committee endorsed by Pandit Motilal Nehru and Mr. Gandhi that the Special Congress has accepted Mr. Gandhi's full programme of nonviolent non-co-operation including withdrawal from civil and military employments and suspension of the payment of taxes and suggested that the All-India Congress Committee should debate the above statement. Mr. Patel points out firstly that the Congress did not, as a matter of fact, discuss the merits or demerits of the remaining three stages of Mr. Gandhi's programme, the issue not being directly raised or debated and determined upon and secondly unless its constitution is changed the Congress cannot approve all the stages of Mr. Gandhi's programme especially as the withdrawal of military can hardly be deemed constitutional. Mr. Patel says he would support any proposal to substitute the word *peaceful* in place of the word *Constitutional* in the first article of the Congress constitution. Mr. Patel also suggests incorporating in the report instructions to the effect the boycott of Government functions etc. and suggests deputations and public meetings to ask dularists to have their names removed from the list and deputations

and meetings on occasion of durbars or levees to urge upon the persons likely to attend them to abandon the idea and by similar methods to persuade local bodies and associations to hold no functions in honour of any Government official. In regard to the boycott of schools and courts Mr. Patel holds that the introduction of the word *gradual* precludes the All-India Congress Committee from advising immediate withdrawal of boys and girls and immediate suspension of practice by lawyers. Mr. Patel considers that only two courses are open the boycott of schools, namely, either carry an All India propaganda for the withdrawal of boys and girls from schools and colleges *pari passu* with the establishment of national institutions or to concentrate all efforts in making an experiment of establishment of national education and simultaneous withdrawal and pupils in some select area as Gujarat in the Bombay Presidency. Under the latter scheme definite results can be shown within reasonable time while in the former case it will not be possible to show tangible result for a long time to come. Regarding the boycott of Courts Mr. Patel says that propaganda preaching to masses the desirability of referring their disputes to arbitration courts simultaneous with the establishment of such courts will yield better results than propaganda for immediate withdrawal of lawyers from courts would do. It would be better to concentrate efforts in some select areas. Meanwhile lawyers all over the country should be asked to contribute to the national fund from which lawyers suspending practice and devoting full time to public work can be maintained. Mr. Patel lays stress on the importance of effectively boycotting Councils. Regarding the boycott of foreign goods Mr. Patel suggests that the committee should recommend boycott of specified British goods to begin with and admits that the phraseology of the Clause is too sweeping and requires revision. Mr. Patel also urges immediate establishment of strong publicity bureaux in London and New York and also urges the Indian newspapers and the public to drop all references to titles.

Bengal Leader's Appeal.

CALCUTTA, September 28.

Sir Asutosh Chaudhuri, Messrs. J. N. Roy, J. Chaudhuri and B. C. Chatterjee have issued an appeal to their countrymen regarding the Congress resolution on non-co-operation. They say some of Bengal's leading representatives have withdrawn their candidature to the Council in obedience to the resolution of the majority of the Special Congress, although they had opposed passing thereof with all strength and earnestness they could command. We apprehend that their withdrawal from election is founded upon a misunderstanding of the nature and authority of the Congress resolution. The essence of Congress proceedings has been their elasticity, the majority never wishing or attempting to enforce their decision on minority on the analogy of a legislative enactment. As Mr. Gandhi observed the aim of a dissenting minority in a particular session of Congress should be to convert itself into a majority at the forthcoming one. But this very object would be more often than not defeated if the minority were in the meanwhile to carry out the will of the majority in a spirit of submission to a law the question of boycotting councils would serve as an useful illustration. A series of majority decisions at the forthcoming session of the Congress in favour of its members entering councils would serve no practical purpose. Whereas the harm entailed in the procedure we are deprecating would be much intensified. If at the session of the Congress immediately preceding the next elections Mr. Gandhi were to succeed by one of his supreme efforts in registering another majority vote against the entry into councils we should earnestly plead with our countrymen not to lead the great institution along the path of futility by treating it as though it were a legislative body which it is not. We would also appeal to our countrymen not to dismiss the new Government of India Act in a spirit of light heartedness, but rather we would ask them to appraise this enactment at its real worth by examining into the circumstances of its causation. All our endeavour has gone to the making of the new Charter. We should succeed in seeing it in its correct perspective if only we could discipline ourselves to look not merely into our immediate present but also into our immediate past. After quoting from Mr. Aurobindo Ghose's political will and testament published in Karma Yojin in which he said that India must accept partial Swaraj as means and step towards complete Swaraj the appeal concludes thus:—We earnestly appeal to our countrymen to take up the task of partial Swaraj in that spirit of concentration and consecration which alone can lead it into fruition of complete Swaraj, the fixed and unalterable goal of our common aspiration and common endeavour.

European Association's Letter.

The Secretary of the European Association has addressed the following letter to the Secretary, Government of India, Home Department:—I have the honour to state that I am directed by the Council of this Association to draw the attention of the Government to a certain observation in the presidential address of Lala Lajpat Rai delivered at the sitting in Calcutta of the Indian National Congress of September 4th 1920 with reference to the Punjab Banking crisis which is far more than an accusation of misconduct against individual officers. It is on the contrary a direct charge that Government to further political ends deliberately adopted a course which could have no other effect than to cause misery to large numbers of humble people. I am therefore to ask whether Government intend to take any steps to correct the impression that Lala Lajpat Rai's address may have on Indian opinion. I am to add that the Council are in no way desirous of curtailing the right of freedom of speech. They claim both for themselves and others the right to the fullest criticism of Government and its policy when occasion so demands, but in their opinion such right does not entitle a private citizen to attribute to Government or to individuals corrupt and cruel motives unless he is in a position to substantiate his allegations.

Membership Resigned.

Babus Motilal Ghose and Hirendra Nath Dutt having resigned their membership to the All-India Congress Committee Messrs. R. K. Roy Chaudhuri and Nirmal Chunder have been elected in their places. They will start to-morrow for Bombay.

An Unfounded Rumour.

LUCKNOW, September 28.

With reference to the persistent rumours of serious rioting at Meerut and that the non-co-operation meeting had been fired on the "Indian Daily Telegraph" says that it has the best authority for stating that they are completely untrue.

Bombay Legislative Council.

Protection of Cattle.

Resolution Accepted.

POONA, September 24.

On the Council reassembling this morning H. E. the Governor who again presided intimated his intention of taking up for discussion resolutions on matters of general interest. Sir George Lloyd said that as there were three or four resolutions on the subject of export and protection of cattle, he would take one standing in the name of the Hon'ble Mr. Purshothandas Thakurdas as being more comprehensive. As this Hon'ble member was not present H. E. the President asked Mr. Munmohandas Ramji to speak on his resolution on the same subject. Accordingly the following resolution was introduced by the Hon'ble Member:—This Council recommends to H. E. the Governor in Council to take steps to prohibit slaughter of young useful milch agricultural cattle in the presidency with a view to save useful economic agricultural asset of the presidency. This Council recommends to H. E. the Governor in Council to move the Government of India to take necessary steps for prohibition of export of useful milch and agricultural cattle. In the meantime the Hon'ble Mr. Purshothandas put in his appearance and on conclusion of the Hon'ble Mr. Munmohandas remarks the latter asked and obtained permission to move his resolution as amendments to the above. On this the Hon'ble Mr. Munmohandas Ramji withdrew his resolution and that of the Hon'ble Mr. Purshothandas was taken up. It runs as follows:—This Council recommends to H. E. the Governor in Council that the Government of Bombay do represent to the Government of India the necessity of a special committee of officials and non-officials being appointed to submit a comprehensive report regarding the conditions of cattle in the whole of India and the advisability of devising checks on slaughter and export of cattle generally and milch cattle in particular. In speaking on this the Hon'ble member dealt exhaustively with the different aspects of the matter giving facts and figures in support. He urged that the Government of India be approached with the object of stopping export of the best cattle of the country that steps be taken to replace the deficiency of the stock and all export be suspended until the comprehensive enquiry established the fact that it could be resumed without injury to the country. He further recommended the appointment of veterinary officers to slaughter houses to see that no young milch cattle are slaughtered. The Hon'ble members resolution was supported by both Mahomedan and Hindu members.

After lunch interval the Hon'ble Mr. Macnaghten spoke on the resolution brought forward by Hon'ble Mr. Purshothandas. He considered the appointment of a committee was asking for trouble. This would be very slow process. He considered that this was the field of industry in which wealthy men of the presidency might with advantage to themselves invest money.

The Hon'ble Mr. Lawrence quoted figures of statistical authority to show that during ten years ending 1916 cattle population of India had increased 50 per cent.

The Hon'ble Mr. G. S. Curtis dealt with all points raised by Hon'ble Members as regards stopping of exports. The speaker said the number of milch cattle exported was 1500, but this figure was very small, and would not have the slightest effect. Then again many such cattle had been sold to prevent them dying of starvation. He asked what had been done in the matter by wealthy men of the Presidency. In regard to the restriction of slaughter this might mean amendment of penal code. After indicating certain directions which private effort might take to improve the supply of milk, ghee and dairy produce generally the Hon'ble Member expressed Government intention of accepting the resolution. On being put on Council members voted for the acceptance.

The following resolution standing in name of the Hon'ble Sardar Gulm Jilari was then taken up:—The Council recommends to H. E. the Governor in Council that Urdu training classes at Poona and Ahmedabad be immediately developed into full training college and located in hired buildings till such time as new ones are constructed. The Hon'ble Sir Ibrahim Rahimtullah intimated that Government would accept resolution if the Hon'ble member agreed to accept a slight change in the wording. This was accepted and the resolution as amended to read "as soon as satisfactory accommodation can be arranged" was accepted. Dewan Bahadur K. R. Godbole then spoke on the resolution standing in his name:—This Council recommends to H. E. the Governor in Council that legislation should be adopted in this presidency towards checking excessive sub-division of agricultural lands that is taking place. The Hon'ble Mr. Gasud objected on the ground that its acceptance would mean interference with the right of succession of Hindu and Mahomedan law.

The Hon'ble Mr. Paranjpye supported the mover and said that this difficulty was one to remove which the Council existed. The Hon'ble Mr. Chimanlal Mehta suggested some sort of permissive legislation. The Hon'ble Mr. G. Curtis replying on behalf of the Government said that the bill on these lines had been very carefully drawn up, and these recommendations were sent for opinion to different districts of Presidency but replies received were unanimously against its introduction. The speaker considered that such a step would arouse intense resentment on the part of the people most concerned in the districts. He was not in favour of legislation of such revolutionary character. If there was demand later then it might be more suitable to be dealt with by the new reformed councils. On division being taken resolution was declared lost.

Hon'ble Mr. J. A. Desais resolution was then discussed at some length. In it the mover sought to induce the Government to take early steps to amend the provision regarding number of members required to form quorum at committee meetings of the District Municipal Boards as required by clause 3 of section 34 of district Municipal Act. Hon'ble Mr. Sathe was against the acceptance of the resolution and suggested as incentive to regular attendance payment of fee. After several members had spoken on the motion Hon'ble Sir Ibrahim Rahimtulla dealt with the question. He remarked that the resolution was a confession of failure on the part of a self governing body. He deplored the lack of public spirit on the part of members of such district Municipalities and trusted such spirit would bring to the front voluntary workers. He was against acceptance of the resolution. Hon'ble Mr. P. A. Desai then withdrew his resolution at this stage Council adjourned till to-morrow.

వ్యాధి గ్రస్తులకు కొన్ని సముకమైన యోషధములు

(2292)

సిద్ధ మకరధ్వజ టానిక్

బంగారము కలిపి తయారు చేయబడినట్టి మౌలిక మకరధ్వజము టానిక్ బిల్డింగును మిక్చులి శ్రేష్ఠతరమైనది. ఎంత వయస్సులోనైనను ఎట్టి వ్యాధికినైనను దీని నుపయోగించవచ్చును. కూడినంత శీఘ్రముగానే ఈ క్రింద వ్రాయబడిన వ్యాధులన్నియు మకరధ్వజము వలన తీరుదును. కొండజ్వరములు, విడిచి విడిచి వచ్చు నట్టి జ్వరములు, అంతఃజ్వరము, వణిజ, కల్మషాయు దగ్గు, బాల్యముందు గలను మృదయములలోకలముల వ్యాధులు, అంటుగునప్పుడు కలుగునట్టి నొప్పి, క్రికడుపు నొప్పి (abdomen) ఎరుపు, తెలుపు, మున్నగు తుడుచువ్యాధులు గల్గునామె, మొదలగు అన్ని విధములైన వ్యాధులకు దీనిని వాడవచ్చును. ఇవియేగాక అతిమాత్రవ్యాధి కూడ మిక్చులి సమ్యక్ముగా తీరుదును. ఒకసారి వాడిన మేము తెలిపినదంతయు వెలచుని మిగుల రుచుకలుగును. దయచేసి ఒకసారి తెప్పించి వాడుదు. మౌలికమకరధ్వజమునకు సమానమైన మౌలికములైన ఇతర కంపెనీల మకరధ్వజమునకు తప్పక రెండింతలు భర యియ్యవలసియుండును. సిద్ధమకరధ్వజము (బంగారము కలిపినది) ఒక తులము వెల రూ. 40. 80 మూతా చులము వెల రూ. 7 మూతాచులము వెల రూ. 1-8-0 మౌలికమే. సాధారణమకరధ్వజము ఒక తులము వెల రూ. 5.

ఎడ్వర్డు నరసపరిల్లా

నరముల బలహీనము, దీర్ఘ కాలముగా యుండునట్టి క్లిమివృత్తులు, వారోగములు, మలబద్ధము, వైర్య సంబంధమైన వ్యాధులు, తులుపులు, కలదిమ్మి, మైకము సోమరితము, మాంద్యము, అజీర్ణము, మాంసగ్రంథులు మున్నగునాటిని అద్భుతముగా తీరుచును. రక్తమును బాగుగా శుద్ధపరచి వేదమునందుండునట్టి వివేకవార్ధములన్నిటిని భాయముగా తీసివేయును. ఒక బుడ్డి వెల రూ. 2.

పాపియాపెప్పిన్

ఇది పెప్పిన్ అనుననామికముండి తయారు చేయబడినది అజీర్ణవ్యాధి, జీర్ణము తగ్గుట, మొలగునాటి కిది వివేకవర్ధకుని మేము దృఢముగా చెప్పగలము. బుడ్డి 1-2 వెల రూ. 2-8-0.

నెక్టారు

నెగరోగమును అతి శ్వల్పకాలములో తీరుచుండు తక్కిలికంటె మౌలిక మిదియొక్కటయే, వ్యాధి ఎట్టి స్థితిలో నున్నను దీనిని వాడవచ్చును. వ్యాధి తప్పక మూడుమొలపును. అందరికి తగునట్లు దీని వెల రూ. 2 మౌలికమే ఏర్పాటు చేయబడినది. నేటికినీ ఒక బుడ్డిని తెప్పించి దీని నిజమును పరీక్షింపుడు.

తైలము లన్నిటికి రాణి

సమస్త వ్యాధులకు సాటిలేని మౌలికము. తప్పక బలములైనట్టి నరములకు వలయునను బలమును గలగ చేయును. ఒక బుడ్డి వెల రూ. 2.

మదనవిలాస

ప్రాణాధార మైనట్టి ద్రవబలహీనము, భావము లేకపోవుట వీటికి అత్యవసరమైన మౌలికము. దీనిని శ్రీమత ముఖ్యమైన సీతు దని కూడ చెప్పవచ్చును. గొడ్డు సము గర్భములో బిడ్డ చనిపోవుట లేక ప్రసవమైనతరువాత మృతిచేయుట మున్నగునవి దీనిని వివేక వాడు ఓరలన తప్పక గుణించును. ఒక బుడ్డి వెల రూ. 8.

తామరతేనె

ఇది కత్తిలేక శుద్ధముగానున్నదని మేము దృఢముగా చెప్పగలము. నశించిన శ్రేణివ్యాధులు కంటిలో యుండునట్టి అన్ని విధములైన ఎలుపురంగులు దీనివలన తప్పక నయమగును. ఒక డ్రామ్ వెల రూ. 1.

విగర్ డ్రాపు

నరములు అజీర్ణపోవుటచే గలను నరముల అత్యంత బలహీనము వీటికి ఇది పేరుపొయినది. మిగుల మిత్రమోగ్యము సభివృద్ధి చేసుకొన గోరవచ్చును దీనిని తప్పక వాడుదు. కొన్నిదినములు వాడిన తప్పక అకలిని వృద్ధి చేయును. ఒక బుడ్డి వెల రూ. 8.

జూబిలి పాడరు

తామరకు దీనికిమించిన మౌలికములేదు. ఒకసారి వాడినామెద వాయుక్ల అద్భుతగుణము మిగుల తప్పక తెలియను. బుడ్డి 1 కి వెల రూ. 0-4-0. మా పూర్తి వ్యాఖ్యలనుగూడ వ్రాయుము. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషుభాషలో నడవవలెను.

ఎస్. బీస్వాస్ బ్రదర్స్.

230, అప్పర్ చిత్పూర్ రోడ్, బాగ్ బజార్, కలకత్తా.

S. Biswas & Bros,

231, Upper Chitpur Road, Bagbazar, Calcutta.

అభయమెందున్నది?

(1045)

కలరా, జ్వర, ఇత్యయెజా

ఇత్యాదులకు వేనికీగాని భయమువలదు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

కాశ్మీరీయాయుర్వేదమధ్యముల సిద్ధమధ్యముల వ్యాధులకు సోగొట్టుకుంటేగాక, రాకుండ నష్టమెట్లును. కలరామందులు, స్వేగుమందులు, ఇత్యయెజా మందులు.

Table with 4 columns: Medicine Name, Price (Rupees), Price (Annas), Price (Paisas). Rows include various medicines like 'శుద్ధశిల్ప', 'శుద్ధశిల్ప', 'శుద్ధశిల్ప', etc.

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు

లిలా లేక సురేంద్రనగరము: ఇందు శ్రీమ మనమథ్య ర్యమ చాపల్యాదిగుణములు కర్పించబడినవి. రూ. 1-0-0 యితోధర్య: ఇందోక యాదుది తనమగనిమెకల యనురాగ మునకై వడరానిపాటుకడి యున్నతస్థితికి వచ్చును 0-12-0 మనోరమ: మగడు తేటకేగిరాక్షసు నుద్ద జిత్తుకొనవలె సాహర్ష్యముచేసిపించి, శ్రీమ పెండ్లి జేయును. 0-10-0 జగదేకరంభ: అప్పకై వడరాని పాటుకడి యున్నతస్థితికి వచ్చు సాహర్ష్యతతి కథ ... .. 0-10-0 సాహసాదరమాంధ: రమ్యమును బుద్ధితక కలహించును అన్న సహితవలము ననుటను బోధించును. అ. 0-4-0 ఏరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము: విశ్రవతులులతోన ముఖ్య పులతోను. రెండుభాగములు. వెల రూ. 1-0-0 మిత్రద్రోహము: నవల 0-8-0 అల్లలార్పాటమునకోర్కవి కోడండ్ర ప్రలాపము: అల్లల కోడండ్రను వాధించువిధములు గలవి అ. 0-2-0 సహజేత వసుకాత్రయ: తాత్పర్యసహము వెల 0-2-0 సునేజరు, ఆనందబోధిని ముద్రాక్షరశాల, 15, వేంకటేశుశ్రీ వీధి, సామలూరుపేట, మద్రాసు.

సాశ్వత వేంకటాచలపండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతమును లోకామయవార కస్తూరిమాత్రలవలె

సర్వోత్తమ గుణకారమును విస్తృతముగా వ్రాసినట్లు. వీటిలో అత్యవసరమైనవి వస్తువు చేరలేదు గావున అపుడు పుట్టిన భిన్నమైనవిగాని వృద్ధులవలన క్రమశిక్షితులగు నంజనము లేక నేరించవచ్చును. ఈ మాత్రము 3 నుండి 5 వరకు తాంబూలముతో గాని లేక చట్టి బోడితో గాని త్రవ్వదినము ఉపయోగించుచు తప్పక ఎడల మందము అజీర్ణము, మలబద్ధము నతి జ్వరము, జ్వరము మలేరియాజ్వరము, శీతము, శీతవాతము, కష్ట, కడికెము, నరముల నున్న బలహీనత, ఇత్యయెజా, ఎంబా, ప్లేగు, కలరా, మున్నగు ఇంకా అనేకవ్యాధులును తగ్గినచో వానివృద్ధి. నబ్బుగలిగిన చేక ఉపయోగించుట తక్షణమే గుణమిచ్చును. ఒకపాటు మార్పించవలసిన గుణములూ, వ్యాధివారములు, ఈసాధ్యాయము, విజ్ఞాపనము వ్రాసినట్లు కూడ ఈ మాత్రముల నేరించి గుణమును పొందుదు గాదు. 250 మాత్రము గల సీసా 1-2 వెల రూ. 0-4-0 ఒక సీసా మొదలు అయినీసావరకు పోషక 0-6-0 ఏకసీసా 6 సీసాము తెప్పించిన పోషకము రూ. 2-0-0 12 సీసాము " " 2-1-0 25 సీసాము " " 2-6-0 ఆన్ని దుకానుములందును నొరవను.

శ్రీ శీతారామవ వైద్యశాల (501-594) ప్రెసూరు. తండ్రిలిలానము: "నంది" ప్రెసూరు

మలయచందనము

గౌరవ యా అతి నెగరోగమునకు మోహము రావనంధ్రానయులలోనుక యోగించుటకు ఏర్పాటుచేయబడినది; గావుననే వస్తుములేదు. విశిష్టర జేయ నక్కలలేదు. ఎలుపు, తెలుపు, చేనుపు అను మూడు రంగుల నెగ రోగము ఎంత తీవ్రముగా నుండినను మూడవరూప గుణము వాల్చించును. శ్రీమ తునుడు వ్యాధికిమోడ నిది ఫిరంగివెల్లు. పోషకలోకముంచినది. వాణ మెవ్వలదేసినది. డబ్బి 2-4-0 2. చండినీ: మలయచందనమునకు అనురూపము. ఒక డబ్బికి సరిపడు చండినీ సీసా (సీమిది) 1-8-0 విరేచనకణి (మౌలిక విరేచనమును) సీసా 0-8-0 అమృతగుడికలు (100 తాంబూల మాత్రము) 0-4-0 వాగరఖండము (అజీర్ణకి తవ్యము) డబ్బా 2-0-0 గంధర్వపూర్వక, వాయునరం, (గోదావరి)

DUNCAN STRATTON & Co.

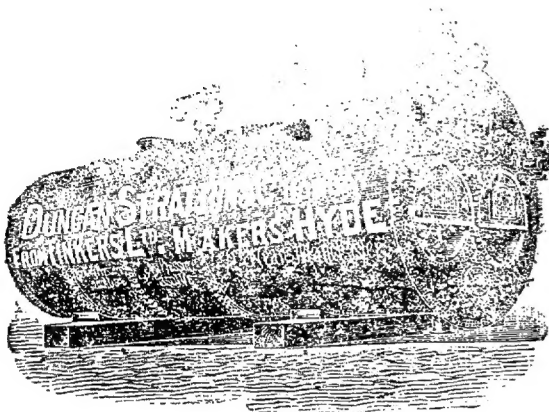
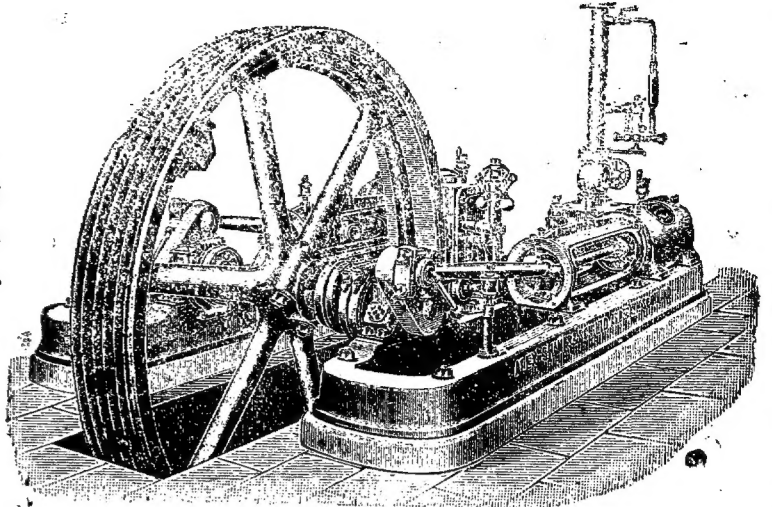
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

ఎంజనీర్లు, మెషిన్ రి ఇంపోర్టర్లు, 9 మెరయిన్ పీథి, బొంబాయి.

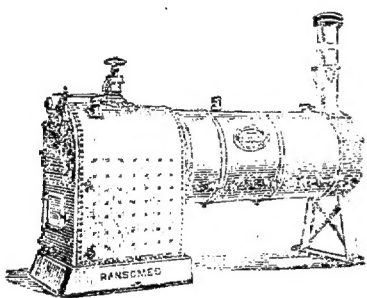
స్ట్రాటన్ స్టీల్ కార్నిష్ బాయిల్రు.

పొడవు 10 అడుగులు
వెడల 2 అడుగులు ఇం
జిండులు 4 దేయామేటరు
4 అ. మెదలు 6 అ. 6 అం.
కరకు సంపూర్ణ.
స్టీంబ్లెండు ప్రెవరు
80 హానులు మెదలు
160 హానులకొరకు.

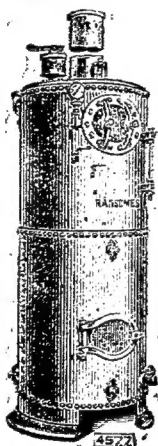

స్ట్రాటన్ స్టీల్ కార్నిష్ బాయిల్రు.
పొడవు 20 అ. మెదలు 82 అ. కరకులకు.

దేయామేటరు 6 అ. మెదలు 6 అ. 6 అం. కరకులకు
స్టీంబ్లెండు ప్రెవరు 100 హానులు మెదలు
250 హానులకొరకు.

కోకో మిల్లిట్యూబర్ బాయిల్రు.
స్టీంబ్లెండు ప్రెవరు 80 హానులు మెదలు
100 హానులు, 120 హానులు, 150 హానులు కరకులకు.

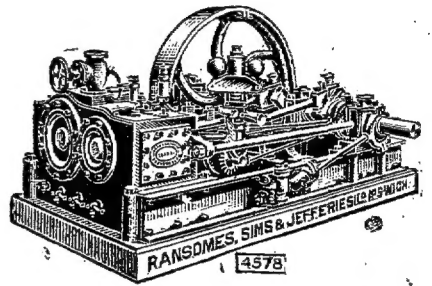
స్ట్రాటన్ బాయిల్రు.
పొడవు 80 హానులు మెదలు
100 హానులకొరకు.

ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
స్వయం చేయదుము.

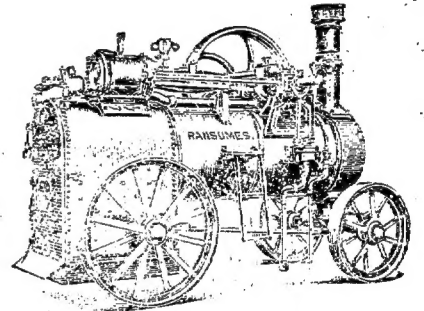
కూచి జిన్నెండు మెషిన్, కాటెనామా
దేయామేటరు మెషిన్
దేయామేటరు మెషిన్
దేయామేటరు మెషిన్
స్టీంబ్లెండు ప్రెవరు ఎంజిన్
జిన్నెండు ప్రెవరు బాయిల్రు
కోకో మిల్లిట్యూబర్ మెషిన్
మామిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయ మెషిన్ ప్రామాణిక
జిన్నెండు ప్రెవరు మెషిన్ వాటి
అన్నిరకముల మెషిన్ మెషిన్
కాగళ్లు క్లెయిన్సామా కంప్లెట్ కోరకులు
తిరుగు మాక మెషిన్ అయిత్ ఎంజిన్
ఎలెక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాన్) కోరకులు
లేవులు వర్కు ప్లాన్ కోరకులు
స్టీల్ ప్లాస్టింగు, క్లియింగు, ప్లాస్టింగు
రాట్ బిల్డ్ అను కాన్సు బిల్డ్ పుల్లి.
కరకుల అన్నిరకముల సామాను.

స్ట్రాటన్ బాయిల్రు
బొంబాయి ఎంజిన్లు.

(కాన్స్ట్రక్షన్ మెషిన్ల పోల్ టెక్నికల్ సెంటర్)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఎంజిన్లు కూడ గలవు.

హెన్రీకాంపాండు ఎంజిన్లు.

పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సిలిండరు, డబుల్ సిలిండరుగలవి.
స్టీమ్ ప్రెవరు 120 హానులు గలవి.
కాంపాండు - హెన్రీ, కాన్స్ట్రక్షన్ సిలిండరు
స్టీమ్ ప్రెవరు 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంపోర్టర్ల కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మా నేపల్లి బావనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, శైత్యము, కడిశము, రొమ్ముపడిశము, తలనొప్పి, వాయునొప్పులు, పొట్టు,
బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.
చక్కని దబ్బితో సహా తెలు దూ. 0-10-0; డబ్బా 1-5 రూ. 5-12-0. పోస్టుఖర్చులు నలు.
అమృతాంజనం డిపో, } 100, ప్రేసిరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

